

LAISVĖ
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park 17, N. Y.
Tel. Michigan 1-6887

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje \$12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų

No. 75

Ozone Park 17, N. Y. Antr., rugsėjo (Sept.) 18, 1962

METAI 51-ji

KRISLAI

Apsinaukęs dangus.
Kodėl ji neturėtų teisės?
Kur Jungtinės Tautos?
Kas gi atsako?
Pasiutes kraujo troškimas.
Rimtas patarimas.

Rašo A. Bimba

Kartais žmogų ima ir supurto baimės baimės šurpiai. Nejaugi mes randamės naujo pasaulio karo išvakarėje? Nejaugi paims viršų karo kurstytėjai ir pradės ginkluotą invaziją į revoliucingą Kubą? Prakeikti balsai už invaziją liejasi per spaudą, per radiją, per televiziją, per sauklą, je garsiai skamba šalies Kongrese ir pačioje vyriausybėje.

Pavojus didelis, pavojus greitas. Kaip niekadoms pirmiau dabar tegu pakyla taikos vėgės. Tegū blaivus amerikietis, kuris nenori karo, kuris trokšta taikos ir ramybės, dabar kalbą—kalba visur, kur pasitaiko proga.

Kuba yra nepriklausoma šalis. Tuo būdu ji turėtų turėti visas teises, kuriomis naudojasi kitos nepriklausomos, didelės ir mažos, šalys. Jei taip, tai ji turi teisę palaikyti ryšius ir santykius su kuom tik nori, ieškoti, gauti ir priimti pagalbos iš kur tik nori. Juk taip daro kitos šalys.

Tai kokiems galams toks baimis alingas keliasas dėl to, kad Kuba ieško ir gauna visokios paramos iš socialistinių kraštų? Ji maža šalis. Ji yra sala. Iš visų pusių ji apsupta giliais vandenimis. Jos septyni milijonai gyventojų nesudaro mūsų didžiajai Amerikai jokio pavojaus.

Tai ko čia bijoma? Bijoma idėjų. Bet ar invazija ir ginklais galima idėjas nugalėti? Negalima. Tai liudija istorija.

Kur gi "dingo" Jungtinės Tautos, kurios turėtų būti taikos tvirtovė? Kodėl jose nekeliama protesto balsas prieš provokacijas? Saugumo taryba gražiai mtega. Keista...

Siomis dienomis net du provokaciniai žygiai prieš Kubą buvo atlikti. Vieną kartą iš vandens apšaudyta sostinė Havana. Kitą kartą ginkluotas laivas atplaukė į uostą ir apšaudė du laivus.

Pabėgėliai didžiuojasi toms provokacijomis. Jie žada jas kartoti ir kartoti. Bet kas už tas provokacijas iš tikrųjų atsako, arba turėtų atsakyti?

Ogi mūsų, Jungtinių Valstijų vyriausybė. Ir tai nėra tik mano vieno nuomonė. Jos laikosi daugybė kitų amerikiečių.

Tikėsite, ar ne, bet lygiai tokios pat nuomonės laikosi net stambusis kapitalistinis laikraštis "New York Times". Rugsėjo 13 d. to laikraščio vedamajame (editoriale) skaitome:

"Kubos pabėgėlių centras randasi Miamėje. Jų pareiškimai leidžiami iš Miamės. Jų (Tąsa 6-tam pusl.)

PREZ. KENEDIS: "KUBA DAR NESUDARO PAVOJAUS"

Prez. Kenedis aštriai smerkė baltųjų terorą pietuose

Washingtonas. — Prezidentas Kenedis spaudos konferencijoje griežčiausiai pasmerkė sužaginimą dviejų negrų bažnyčių Albany, Georgijos valstijoje. Jis išvadino balliais tuos, kurie užsiminėja tuo begėdišku darbu ir tęsia terorą prieš negrus.

Prezidentas sakė, kad visi amerikiečiai turi teisę dalyvauti rinkimuose ir

balsuoti. Niekas, girdi, neturi teisės piliečiams tą teisę atimti. Sakė, kad Albany yra pasiūstis FBI agentai, kurie ieško kaltininkų sužaginime bažnyčių.

Bet tai ir viskas. Prezidentas nepažadėjo jokių valdžios žygių užtikrinimui negrams teisės dalyvauti rinkimuose.

Prezidentas pripažino, Kubai teikiama pagalba tik apsigint

Washingtonas. — Praėjusį ketvirtadienį, rugsėjo 13 d., prezidentas laikė konferenciją su spaudos korespondentais. Prieš konferenciją buvo leidžiami įvairūs gandai. Vienas buvo, kad būk prezidentas paskelbs planus "susidoroti su Kubą." Bet tie gandai nepasitvirtino. Pačioje pradžioje prezidentas pasiskaitė ilgoką pareiškimą ryšium su Kubą, kuriame išdėstė savo nusistatymą ir, aišku, nusištatymą visos vyriausybės. O paskui atsakinėjo į korespondentų klausimus, kurie taip pat daugiausia siejosi su Kubą.

Prezidentas sakė, kad, jo supratimu, Kubos vyriausybė randasi dideliame pavojuje, nes, girdi, vidinė politinė ir ekonominė padėtis labai sunki, todėl Castro ieško paramos savo viešpatavimui sustiprinti. Randa jos Tarybų Sąjungoje ir kituose socialistiniuose kraštuose. Iš to susidaro tam tikras pavojus "kol mums." Iš kitos pusės, kol kas suteikta ir teikiama Kubai militarinė pagalba yra tik apsigynimo pobūdžio ir dar nesudaro mums rimto pavojaus. Jis pasmerkė tuos, kurie, neimdami atsakomybės už savo žodžius, kursto prieš invazijos, prieš ginklu nuvertimo Kubos vyriausybės. Iš kitos pusės, jis pažadėjo budėti ir stebėti. Kaip

greitai pasirodys, kad Amerikai ar jos taltinkėms iš tikrųjų gresia pavojus, jis panaudos visus būdus tokio pavojaus pašalinimui. Prižadėjo visais būdais remti Kubos pabėgėlių veiklą, su jais kooperuoti dėl Castro vyriausybės nuvertimo Kuboje.

Savo pareiškime prezidentas pasmerkė tas šalis, kurios neseka Jungtinių Valstijų pavyzdžiui ir neskelbia Kubai ekonominio boikoto. Interpretuojama, kad prezidentas pirmoje vietoje turėjo mintyje Angliją, kuri, kaip žinia, atsisako uždrausti savo laivams gabenti reikmenis į Kubą.

Klausimų buvo daug, bet prezidentas tik pakartojo savo nuomonę, išreikšta pareiškime, nuolat pabrėždamas, kad jo vyriausybė motė ir pajėgus susidoroti su Kubą, be pagalbos iš niekur, kaip tik susidarys rimtas pavojus. Apie tai tuojau informuosius Amerikos žmones.

Beje, vienas korespondentas klausė, ryšium su žvalgybinio lėktuvo "U-2" incidentu Kinijoje, ar vyriausybė turi tų lėktuvų pardavus ar dovanojus ir kitoms šalims. Trumputi susimaišęs prezidentas atsakė, kad neturi, kad tik Čiang Kai-šekui 1960 metais buvo lėktuvai "parduoti."

Alžyro politinis biuras ruošiasi rinkimams

Alžyras. — Alžyro Politinis biuras, kuriam vadovauja Ben Bella, pradėjo ruoštis rinkimams, kurie duos kraštui pastovią valdžią. Sudarinėjamas parlamentariųjų kandidatų sąrašas. Ben Bellos priešai pyksta, kad Politinis biuras išmetė iš sąrašo net 50 kandidatų, kurie nesutinka su biuro nusistatymu. Išmestų tarpe randasi ir dartinės bejėgės laikinosios valdžios premjeras Ben Khedda. Mat, sakoma, kad jis susidėjo su militaristais ir norėjo nuversti Politinio biuro vadovybę.

Ben Bella pareiškė, kad ir po rinkimų, susidarius pastoviai Alžyro vyriausybei, Politinis biuras pasiliks veikti ir teikti kraštui politinę vadovybę. Rinkimai įvyks rugsėjo 20 d. Bus išrinkta 196 parlamento nariai.

Čiombė pyksta, kaltina Jungtines Tautas

Elizabethville, Kongas. — Katangos "prezidentas" Čiombė pikta puola Jungtines Tautas. Jis sako, kad Jungtinių Tautų komanda Kongo pasuntė į Katangos provinciją 2,000 reguliarios armijos karių nuvertimui jo "valdžios." Jis protestuoja ir sako, kad toks žygis neleis Katangai susikabėti su Kongo centrine valdžia, kurios premjeru yra Adoula. Bet iš Jungtinių Tautų atėjo užgincijimas Čiombės kaltinimų.

Privers samdytojus dalintis pelnais

Mexico City. — Meksikos kongresas priėmė įstatymą, pagal kurį prezidentas galės kompanijas ir korporacijas priversti dalintis pelnu su savo darbininkais. Kaip tas dalinimasis turės būti atliekamas, nepasakoma. Įstatymas lygiai palies tiek Meksikos, tiek užsieniečius samdytojus. Kaip žinia, Meksikoje daug industrinių ir prekybinių firmų kontroliuoja užsienio kapitalas. Manoma, kad prieš šita Meksikos žygį bus nemaža protestų iš tokių firmų.

Senatas davė Kenedžiui galią šaukti rezervistus

Washingtonas. — Debatų beveik nė nebuvo, nes niekas nesipriešino prezidento reikalavimui, kad Kongresas suteiktų jam galią šaukti, reikalui esant, armijos rezervus. Senatas vienbalsiai užgyrė prezidento reikalavimą. Panašaus atsiliepimo tikimasi ir Atstovų bute.

Prezidentas planuoja armijon pašaukti 150,000 atsarginių. Jie yra veteranai ir esą reikalingi armijos sustiprinimui.

Jungtinės Tautos, N. Y. — Pasaulyje jau yra virš trys milijonai žmonių.

Vėliausios žinios

United Nations. N. Y. — Atsidaro Jungtinių Tautų Generalinės asamblėjos 17-oji sesija. Dalyvauja 104 delegacijos. Kol kas nesimato, kad joje dalyvautų didžiųjų valstybių galvos. Tačiau manoma, kad prezidentas Kenedis joje pasakys kalbą. Nutilo kalbos apie dalyvavimą Chruščiovo. Užtikrinta, kad šioje sesijoje vėl bus keliamas Kubos klausimas. Taip pat gali būti pakeltas ir Vakarinio Berlyno reikalas. Sesija žada būti gana ilga ir audringa.

Syracuse. — Čionai prasiidėjo New Yorko valstijos demokratų partijos suvažiavimas. Kova eina už kandidatūrą į gubernatoriaus vietą. Manoma, kad Robert Morgenthau bus nominuotas.

Pittsburgh, Pa. — Prezidento Kenedžio specialus patarėjas Azijos, Afrikos ir Lotynų Amerikos reikalais Chester Bowles čia savo kalboje pasmerkė tuos,

kurie kalba apie paskelbimą karo Kubai. Jis juos išvadino karštagalviais, kurių kalbos kenkia Amerikos politikai ir santykiams su užsieniais.

Maskva. — Užsienio diplomatai čionai yra tos nuomonės, kad dar šiemet Tarybų Sąjunga ir Rytinė Vokietija pasirašys taikos sutartį. Pasirašymas esąs atidėtas iki po rudeninių Amerikos rinkimų.

Miami Beach, Fla. — Jungtinės plieno darbininkų unijos vadai reiškia nepasitenkinimą prezidento Kenedžio ekonomine politika. Jie nurodo, kad federalinė vyriausybė nesimažina reikalingų žygių sumažinimui šalyje bedarbių armijos, pataikauja reakciniams ekonominiams interesams.

Pnompenh. — Čia iš Pietinio Vietnamo atvyko amerikietis generolas Taylor tartis su Kambodijos valdžios pareigūnais.

Sveikas gydytojo patarimas visiems amerikiečiams

Chicago, Ill. — Loyolos universitete moterų susirinkimui kalbėjo dr. Herbert Ratner, sveikatos komisisionierius iš Oak Park, Ill. Jis parodė, kad amerikiečiai yra visame pasaulyje didžiausi piliulių valgytojai. O, girdi, tie visokie piliulių formoje "vaistai" sudaro sveikatai pavojų. Tai puikiai įrodė thalidomide piliulės. Šitas protingas gydyto-

jas patarė visiems amerikiečiams mažiau tikėti į visokias piliules, o daugiau "sveiką, gerą maistą, protinisionierius iš Oak Park, Ill. Jis parodė, kad amerikiečiai yra visame pasaulyje didžiausi piliulių valgytojai. O, girdi, tie visokie piliulių formoje "vaistai" sudaro sveikatai pavojų. Tai puikiai įrodė thalidomide piliulės. Šitas protingas gydyto-

Gydytojams irgi patarimas: "Geriausias gydytojas yra tas," pasakė dr. dr. Ratner, "kuris žino, kada pacientui nieko nedaryti."

Skelbia dar penkis žygius prieš Kubą

San Juan, Puerto Rico. — Kubos pabėgėliai viešai skelbia, kad jie planuoja artimoje ateityje penkis naujus užpuolimus ant Kubos. Jie tiems žygiams esą specialiai paruošę 300 vyrų. Pabėgėlių vadas Antonio Ceciana giriasi, kad tiems planams praversti pinigų jie turi.

Puerto Rico yra Jungtinių Valstijų kolonija. Vadinas, tie žygiai bus planuojami su žinia Amerikos vyriausybės.

Nevyksta su marketu bendruomenės vadams

Londonas. — Šiuo tarpu čia eina Britų bendruomenės premjerų konferencija. Svarbiausias klausimas: Anglijos įstojimas į Bendrąjį marketą. Anglija nori įstoti, bet tam priešinasi Indija, Kanada, Australija ir kitos šalys. Jos mato savo ekonomikai pavojų. Sakoma, kad premjeras Maemilanas nepajėgia sušauktiems premjerams įkalbėti, kad ir jų šalys laimėtų iš Anglijos susirišimo su Vakarų Europos šešiomis šalimis, kurios tą Bendrąjį Marketą sudaro.

Suimti keturi hitleriniai žmogžudžiai

Bona, Vak. Vokietija. — Federalinė vyriausybė suareštavo Frankfurto ir Hamburgo miestų tris policijos komisisionierius. Pasirodo, kad tai yra budeliai, kurie prieš dvidešimt metų masiniai skerdė iš Tarybų Sąjungos atgabentus žydus. Taipgi suareštuotas vienas šiaip "eilinis" budelis. Jie būsią teisiami.

Tas tik parodo, kad Bonos valdžios policijoje ir kituose organuose pilna baisesių žmogžudžių. Per dvidešimt metų baisiausi budeliai buvo dviejų didžiųjų miestų policijos komisisionieriai.

De Gaulle rūpinasi savo įpėdiniu

Paryžius. — Vyriausybė pranešė, kad ketvirtadienį per radiją ir televiziją kalbės generolas De Gaulle. Jis paskelbsias pataisymą prie konstitucijos, pagal kurį ateityje turės būti renkamas Francūzijos prezidentas. Jis nori, kad ateities prezidentai turėtų tiek pat galios, kiek turi Amerikos prezidentai. Tas dar, žinoma, nereiškia, kad De Gaulle jau žada iš prezidento vietos pasitraukti. Bet jeigu liga ir mirtis jį priverstu pasitraukti, jis nori, kad jo įpėdinis nepriklaustų nuo parlamento valios, kaip Amerikos prezidentas nepriklauso nuo Kongreso valios.

Gubernatorius prieš teismo patvarkymą

Jackson, Miss. — Mississippi valstijos gubernatorius Barnett griežčiausiai priešingas priėmimui negro Meredith į valstijos universitetą. "Kol kas universitete nesiranda nė vieno negro. Gubernatorius žada ir ateityje nė vieno negro neįleisti. Jis nesiskaito nė su Aukščiausiojo teismo teisėjo Black patvarkymu, kad universiteto durys turi būti atidarytos negrams.

Sako, amerikiečiai dirguoja "U-2"

Pekinas. — Dar 1961 m. pašauto Čian Kai-šeko lėktuvo vairuotojas išleido pareiškimą, kuriame jis tvirtina, kad Čiango lėktuvus "U-2" tiesioginiai dirguoja Jungt. Valstijos. Netiesa, kad, girdi, Formozos valdžia esanti atsakinga už žvalgybos lėktuvų veiklą ant Kinijos.

Hammond, Ind. — Negrų pažangos susivienijimas užvedė teismuose bylą prieš rasinę segregaciją mokyklose šiame mieste, kuris randasi šalia Chicagos.

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Niujorko ir Kalifornijoje

MUMS ATRODO, kad š. m. lapkričio 6 d. balsavimai visos šalies žmonių dėmesį vyriausiai nukreips į dvi valstijas—Niujorką ir Kaliforniją.

Niujorko valstijoje Demokratų partija su savo kandidatu sieks išversti iš gubernatoriaus kėdės respublikoną Nelsoną Rockefellerį, o Kalifornijoje—respublikonai sieks išversti iš gubernatoriaus kėdės demokratą Edmundą G. Browną.

Paimkime pirmiau Niujorką. Šiuos žodžius rašant Demokratų partijos šūlai, ypatinai taip vadinami "reformistai," pasisakė už tai, kad šios partijos kandidatą gubernatoriaus vietai būtų Robert M. Morgenthau, buvusiojo JAV Ido departamento (prezidento Roosevelto laikais) sekretoriaus sūnus.

Morgenthau—43 metų amžiaus—energingas politikierius. Jis ėjo pareigas JAV prokuroro Pietiniame Distrikte (Niujorko). Tis tos vietos jis pasitraukė, kai Demokratų partijos vadai pasiryžo jį statyti kandidatą gubernatoriaus vietai.

Niujorko miesto majoras Wagneris, taipgi buvęs Niujorko valstijos gubernatoriumi ir senatorius Herbert H. Lehman stvoja už tai, kad Morgenthau būtų Demokratų partijos kandidatū į gubernatorių.

Rugsėjo 17 dieną Syracuse mieste atsidarys Niujorko valstijos Demokratų partijos suvažiavimas, kuriame bus nominuotas kandidatas. Spėjama, jog Morgenthau ir bus nominuotas.

Respublikonų partija, be jokios abejonės, nominuos savo kandidatą Nelsoną Rockefellerį, kuris siekiasi būti tos partijos kandidatū JAV prezidento vietai 1964 metu rinkimuose.

Na, tai ir prasidės rietynės, propaganda, kova dėl to, ką išrinkti Niujorko valstijos gubernatoriumi.

KALIFORNIOJE gubernatoriaus vietai kandidatuo tas pats Demokratų partijos gubernatorių Edmund G. Brownas, kuris skaitosi "liberalu," ir, žinoma, "reformistu demokratu."

Prieš Browną respublikonai išstatė buvusį JAV viceprezidentą Richardą Niksoną. Pastarasis jau pradėjo savo kampaniją, ir jis pirmiausiai apkaltino Browną tuo, kad pastarasis "neuztenkamai kovoja prieš komunizmą." Niksonas, kaip žinia, visuomet jodinėjo ant "anti-komunistinio arkluko"; jis žada tą patį daryti ir šiuose rinkimuose.

Niksonas mano, kad jis, blyudamas antikomunistinę giesmę, galės neutralizuoti birčistus, kurie Kalifornijoje yra gerai susiorganizavę, ir kurie pasisakė prieš jo kandidatūrą. Girdi, Brownas nesistengė daryti nieko, kas "suvaldytų komunizmą."

Už Niksoną uoliai darbuojasi buvusis prezidentas Eisenhoweris. Respublikonai nesigailės pinigų propagandai už Niksoną.

TOLIAU NUMATĀ žmonės spėja, kad šių metų lapkričio 5 dienos rinkimams abidvi partijos išleis milijonais pinigų sumas propagandai už savo kandidatus,—išleis daugiau negu bet kada!

Tai tiesa! Juk abiejose partijose yra stambių kapitalistų—gal būt pas respublikonus jų daugiau negu Demokratų partijoje, bet užtenka jų abiejose.

Ir čia vėl kyla klausimas: kur stovi Amerikos darbo žmonės? Kodėl jie neturi savo kandidatų tokioms svarbioms vietoms? Kodėl, sakysime, darbo unijos nepagalvoja ir nepastato savo kandidatų į svarbesnes vietas? Kodėl jos velkasi kapitalistų uodegoje?

Tai klausimai—labai svarbūs, bet į juos AFL-CIO vadovai nei nebando rimtai atsakyti.

Tiesa, yra darbo unijų veikėjų, kurie jau seniai sako, kad mūsų kraštui būtina reikalinga trečioji partija—masinė, darbininkų, smulkųjų fermerių ir negrų partija, kuri statytų savo atstovus į Kongresą ir į valstijų gubernatorių vietas. Deja, tokios partijos dar vis neturime; visur veikia, visur atsistoja priešakin turčiai!..

Tas triukšmas, tas riksmas...

SPAUDOJE IR PER RADIJĄ propaganda už puolimą ant Kubos nesiliauja. Kapitalistų ir agresorių pasamdyti rašėvos sumislia visokiausių apie Kubą "baisenybių." Girdi, ji turi tiek ir tiek tarybinių lėktuvų, ji turi tiek ir tiek ginklų, kuriuos revoliucinė Kuba panaudosianti (jei laiku ji nebus užpulata ir nugalėta) prieš JAV.

Blaivesni žmonės, toliau numatą visuomenininkai tuos melus bando atmušti, bet ne kiekvienas laikraštis jų balsą skelbia.

Lietuviškieji darbo žmonių priešai per savo spaudą taipgi kursto žmones prieš Kubą; jie trokšta karo, jie nori, kad liaudiškąją Kubą "mūsų" ginklais paverstų į griuvėsius.

Kiekvienas blaiviai galvojęs žmogus puikiai žino, jog Kuba JAV-oms niekad negrėsė ir negrės, kad pavojaus mums niekad iš jos nebuvo ir nebus. Jeigu toji

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

BUSINESS IS BUSINESS

Niujorko esąs TASSo korrespondentas N. Turkatenko rašo tarybinėje spaudoje apie tai, kaip JAV monopolistai "eina į kosmoso biznį." Skaitome:

Amerikos monopolijos jau laiko kosmosą aukso gyšla. "Privatusis biznis pirmą kartą žengia į kosmosą",— rašo "didžiojo biznio" garsiakalbis žurnalas "United States News and World report". Kelia į kosmosą jam tiesia kongreso priimtas ir JAV prezidento pasirašytas "Ryšių palydovų įstatymas". Įstatymas numato suvienyti korporacijoje didžiausias kompanijas, kurioms iš esmės kosmosas ir išnuomojamas.

Iki šiol lėšos kosminės erdvės tyrimams Jungtinėse Amerikos Valstijose buvo imamos iš Amerikos mokesčių mokesčių kišenės. Už milijardus dolerių, gautų iš mokesčių mokesčių, buvo, konkrečiai, sukurta raketa, kurią kompanija American Telephone and Telegraph išvedė į orbitą "Telstaro" palydovą. Šis palydovas jau teikia kompanijai "American Telephone and Telegraph" daug pelno iš juo tranšluojamų reklamos laidų.

Kai lėšos, surinktos iš mokesčių mokesčių, pradėjo duoti apčiuopiamų rezultatų, į sceną įžengė monopolijos. Vyriausybė parėmė jų iniciatyvą. Ji ne tik pripažino jų teisę lobi iš kosmoso tyrimo bei naudojimo, bet ir pasiūlė įstatymo projektą, dabar tapusį įstatymu, apie kosmoso naudojimo perdavimą privačioms kompanijoms.

Apie kosmoso naudojimo korporacijos atėitį papasakojo laikraštis "Wall Street Journal". Jis paršė, kad vyriausybė svarsto klausimą, kam pavesti organizacinius "kosminės korporacijos" steigimo rūpesčius. Kaip labiausiai tikėtinas kandidatūras "Wall Street Journal" mini buvusį JAV karo ministrą, didžiausios tabako monopolijos "Reynolds Tobacco" direktorių tarybos narį Gordoną Grejų, buvusį gynybos ministrą, vieną iš bankininkų firmos "Braun brazers Hariman and Ko." savininką Robertą Flemingą, kompanijos "Development and Research" valdybos pirmininką ir dar dvejų korporacijų — "Ameriken komers barz" ir Mineral and Chemicals direktorių Devidą Lilientalį, buvusį JAV valstybės sekretorių, dabar iš žymiausių privačių advokatų Dean Atchesoną.

Paskutinėmis žiniomis, korporacija įstos tokios žymiausios monopolijos, kaip American Telephone and Telegraph.

"Kosmoso naudojimo korporacija,— rašo "Wall Street Journal"— padarys daug įtakos didžiulių ryšių koncentracijai".

Visa tai atveria kelią, kad korporacijos galėtų monopolizškai šeiminkauti kapitalo šūlai ir žymiausi akcijų savininkai. Apie tai tiesiog pareiškė kongresman. Ryan, kai šių metų rugpičio 27 d. "Ryšių palydovų įstatymo" projektas buvo svarstomas atstovų rūmuose. Įstatymo projektas, pasakė Rayanas, sudarytas taip, kad galiausiai American Telephone and Telegraph Company rankose, matyti, bus suteikta kone 99 procentai visų akcijų. Visa tuo siekiama įsteikti privatų monopoliją, kuri

šalis gavo iš socialistinių valstybių ginklų, tai tik tam, kad galėtų apsiginti nuo tokių pavojų, kokių sudarė praėjusiais metais iš JAV nepavykusi invazija.

Kubos liaudis žino, kad JAV žemėje prieš ją liaudies priešai ruošia visokias baisias klastas.

ris nuims didžiulių vyriausybės, t. y. mokesčių mokesčių, išlaidų derlių. Be to, šis monopolis galutinai sutraikys bet kokią konkurenciją ryšių srityje.

Rajanas taip pat pažymėjo, kad privatus kosmoso naudojimo monopolis, iš esmės, figūruos kaip antvyriausybini organas bet kuriose būsiosiose tarptautinėse derybose dėl kosmoso naudojimo tarpžeminiams ryšiams. Vyriausybė atsako atsakomybės gyvybiškai svarbių Amerikos užsienio politikos interesų srityje. Tai neturės precedentų atsitikimas, pareiškė Rayanas.

"Ryšių palydovų įstatymo" istorija ryškiai rodo, kaip JAV vyriausybė, dangstydama "liaudies kapitalizmo" iškąba, tarnauja monopolijoms. Ji rodo, kaip monopolistinis kapitalas suaugęs su JAV valstybės valdymo organais. Ne be reikalo žurnalas "United States News and World Report" skaičiuoja pelną, kuris teks kosmoso naudojimo korporacijos dalyviams. Kai kas pranašauja, rašo žurnalas, kad ryšių priemonių biznis kosmoso žada milijardus pelno.

BIBLIJA IR DVASININKAI

Kanadiečių "Liaudies balsas" rašo:

Dvasininkų tarpe yra daug tokių, kurie nekaip jaučiasi dėl biblijos. Mat tenai yra bausių dalykų. Ne tik bausių įvykių aprašymų, bet ir labai kvailių, kurie šioj gadyneį, dvasininkų manymu, labai žemina tikėjimą. Jie norėtų išvalyti iš biblijos visus tuos kenksmingus punktus. Jų bėda tik tame, kad ir jų tarpe yra daug tokių, kuriems labai sunku išžadėti seną.

Bet valymai jiems nieko nepadės. Kaip valstybių istorijoje visuomet pasilikis ir blogi įvykiai, taip ir biblijoje. Yra sakoma, kad nebepataisysi, kas jau įvyko. Ir nebeišaiškys, kas jau paseno. Seni turi užleisti jauniems.

Religijos atsirado žmogui neturint aiškaus supratimo apie jį esančių gamtos reiškių. Juo geriau žmogus supranta pasaulį, tuo aiškiau jam matosi, kad religijos yra ne dievo darinys, o paties žmogaus. Ne dievas žmogų sukūrė pagal savo atvaizdą, o žmogus dievus sukūrė pagal savo supratimą.

Juokingiausia tas, kad bažnytininkai baisiai siejolasi dėl to, kad žmonės nustoja tikėti į dievą. Juk jeigu dievas būtų atpanorėję atversti žmones, tai jam būtų labai lengva. Bet jis nesistengia. Tai ko čia dvasininkams taip verkėti. Jeigu dvasia šventoji įkvėpė biblijos rašytojus, tai kokią teisę turi dvasininkai dabar pakeisti ją?

Dvasininkai daug geriau padarytų, jeigu jie patys pagalvotų, kritiškai peržiūrėtų savo pažiūras, laisvai pasvarstytų, nebijodami nuodėmės. Dabar jie, kaip tie strausai, bando kišti galvas kuo giliau į smėlį, kad pabėgus nuo tikrovės, nuo tikro mokslo atidengimų.

KUBIETIS VILNIUJE

Vilniaus "Tiesoje" K. Turonis ir P. Gentulis rašo:

Jau antras mėnuo revoliucinės Kubos jaunimo atstovas Roberto More Martinesas gyvena Vilniuje. Elektros suvirinimo gamykloje jis mokosi suvirintojo specialybės. Vil-

niaus Valstybinio V. Kapsuko vardo universiteto studentai pasikvietė kubietį į svečius.

Jaunosios Kubos atstovui studentai parodė zoologijos muziejų, pademonstravo filmą apie senąją universitetą.

Tarybinį jaunimą gerbiu ir myliu todėl, kad jis kiekvienu momentu pasiryžęs nelaimėje kiekvienam padėti, drašiai žengia viso pasaulio jaunimo avangarde,— pasakė Roberto.

Svečias atsakė į gausius vilniečių klausimus, papasakojo apie savo šalies jaunimo gyvenimą, jo darbus ir lūkesčius. Apie pusantrų valandos trukę pokalbis.

Atsiveikinant Gamtos mokslų fakulteto studentas Karolis Clemenis pasakė:

Nors mūsų jaunimą ir šauniąją Kubą skiria vandenynas, bet mes visuomet su jumis, broliai kubiečiai! Pagal universiteto studentų tradiciją Robertui uždedama studentiška kepuraitė. Studentės Aldona Tadauskaitė ir Dalė Pocevičiūtė iteikė svečiui puokštes gėlių.

Worcester, Mass.

Spaudos piknikas gražiai pavyko

Rugsėjo 9 d. į Olympia parką atvyko gražios skaitlingos publikos iš plačios apylinkės. Nemanyta buvo, kad tiek bus, nes nebuvo specialiai skelbiama "Laisvėje." Bet oras tą dieną buvo labai gražus, ir tai tradicija, kad į rudenių spaudos pikniką traukia kiekvienas pažangus draugas ir draugė. Skaitlinga publika buvo puikioje nuotaukoje visą popietę, juo labiau, kai "Laisvės" redaktorius Rojus Mizara priėjo į pikniką iš Niujorko. Jis, pasveikindamas piknikierius, pradėjoje savo kalbos pareiškė atsiprašymą, kad per kokį tai neapsižiūrėjimą neįdėjo skelbimų į laikraštį. Jis pasakė neilgą, bet reikšmingą kalbą. Piknikierių smagumui, pirmą sykį sekmedienį ėjo šokiai prie skardžios Jono Dirvelio orkestros.

Dovanų šiam piknikui davė sekamai:

Ūkininkas Kazimieras Daugėla bušelių kopūstų ir apie tiek pat pamidorų ir morku; M. Jucienė — pamidorų; Urbonai iš Hudson, Mass.—traugintų agurkų; Demikienė—didelį tortą; M. Žalimienė — sūrį; montelietė Kalvelienė—butelį degtinės; lowelietė Daugirdienė — paduškaitę; baverhiliečiai Kazlauskai—butelį degtinės ir sūrį; Montello Motery apšvetos klubas — \$10 pinigais; bitininkas Jonas Bizakas — kvortą medaus. Tos aukos gerokai padidino pikniko pelną, kuris skiriamas spaudos reikalams.

Piknikui nuširdžiai padirbėjo: virtuvė — M. Šupėnienė, H. Žilinskienė, A. Vosilienė, Skrolskienė, L. Ausiejienė, K. Sabaliauskienė, M. Žalimienė ir V. Žitkus; prie patarnavimo — El. Kanapkinė, J. D. Lukai, H. Smith; Pranas Petkianas ištvėringiausiai atliko darbą visą dieną indus plaudamas; automobilių parkintojai — J. Deksnys, J. Senkus ir J. Urbonas. Pikniko gaspadorius—D. G. Jusius.

D. J.

J. Grigiškis

IVAIRIAIS KLAUSIMAIS

Kubos kooperatyvai ir valstybiniai ūkiai

Šiomis dienomis įvyko Kubos cukrinių nendrių auginimo kooperatyvų kongresas. Dalyvavo 1,184 atstovai, atvykę iš 582 kooperatyvų, kurių narių skaičius siekia ketvirtadalį milijono.

Šiame kongrese nuodugnai aptarta, kaip naudngiau būtų socialistinei valstybei palaikant kooperatyvus ar persiorganizuojant į valstybinius ūkius (grąjas del pueblo). Beveik visis kalbėjusieji aiškino, kad persiorganizavimas būtų visiems naudingas.

Nuodugnai šį klausimą išaiškino premjeras Fidel Kastro ir Agrarinių reformų nacionalio instituto prezidentas Rafael Rodriguez.

Kongresui raportuota, kad šiais metais siautėjusi sausra daug pakenkė cukrinių nendrių auginimui. Pagaminta tik 4,800,000 tonų cukraus, o buvo pasibrėžta pagaminti apie 7 milijonus tonų. Cukraus gamybai, ypač cukrinių nendrių auginimui, kenkė ir darbininkų stoka, kuri jaučiama beveik visuose ūkių darbuose.

Dabar bedarbių galima užtikti tik miestuose, bet ūkiuose jų nerastum nei vieno. Nurodyta taipgi, kad kooperatyvai neturėjo pakankamų sugabumų planingai darbą pravesti, darbo jėgą sumobilizuoti. Todėl ir mažiau gamybos buvo atlikta. Kooperatyvai taipgi savo darbininkams neturi pakankamos apdraudos ir pilnos senatvės pensijos, ką suteikia valstybiniai ūkiai. Kooperatyvų nariai jaučiasi esą ūkininkai, o valstybinių ūkių darbininkai jaučiasi esą proletarai, daugiau pasišventę socialistinei gamybai.

Kai atėjo balsavimo laikas, tai beveik visi delegatai balsavo už perėjimą į valstybinius ūkius (tik trys balsavo prieš). Tuomi visi cukrinių nendrių auginimo kooperatyvai visuotiniu balsavimu nusitarė persiorganizuoti į valstybinius ūkius, kurie kooperatyvų nariams užtikrina geresnes sąlygas. Tuomi jie pereina į aukštesnę socialistinės gamybos formą.

Šiuo metu valstybiniai ir kooperatyviniai cukrinių nendrių auginimo ūkiai (socialistinis sektorius) sudaro dar tik 34 proc. visų cukrinių laukų. Privatinis sektorius, susidedas iš mažųjų ir vidutinių ūkių, sudaro 32 procentus. Stambiųjų ūkininkų, kurie turi po 150 akrų žemės ir daugiau, sektorius sudaro 34 proc. Pasirodo, kad privatiniai ūkininkai dar tebeturi apie du trečdalius visų cukrinių nendrių auginimo laukų.

Kad greičiau pakelti cukraus gamybą, pasiekti 7 milijonų tonų metinę kvotą, vyriausybė tam darbiui mobilizuoja svarbiausias jėgas, tūkstančius jaunų žmonių lavina, keli tūkstančiai pasijūsti į socialistinius kraštus studijoms. Taipgi 1963 metams jau ruošinama tūkstantis naujų mašinių cukrinių nendrių kirtimui.

Kaip Fidel Kastro pasakė, 1963 metais turi būt iš-

pildyta kvota. Septyni milijonai cukraus tonų pateikins visus valstybinius poreikius.

Peikia Amerikos politika link Kinijos

Anglijos Darbo partijos laikraštis "Daily Herald" smarkiai nupeikė Jungtinių Valstijų politiką link Kinijos, kuomet kinai nušovė Amerikoje gamintą ir Čiang Kai sekui perverstą šniopišką lėktuvą U-2.

Aišku, šis lėktuvas, be Jungtinių Valstijų valdžios sutikimo, jokiu būdu nebūtų skraidęs virs Kinijos teritorijos. O jo skraidymas kaip tik provokuoja didesnius kivičius tarp Kinijos ir Amerikos. Nors prez. Kenedis ir pakartojo savo tvirtinimą, kad jo administracija "draudžia" amerikietiškiems žvalgybos lėktuvams skraidyti virs Tarybų Sąjungos ar kitų socialistinių šalių teritorijos, tačiau šis lėktuvų U-2 skraidymas virs Kinijos teritorijos žvalgybiniumi sumetimais aiškiai parodo, kad ir mūsų prezidentas Kenedis nesilaiko savo pažadų, leidžia Čiang Kai sekui provokuoti atominį karą.

Gerai, kad Anglijos Darbo partijoje atsiranda vis daugiau ir daugiau sveikiai protaujančių žmonių, kurie kelia protestus prieš naujas karines provokacijas. Amerikiečiams taipgi nereikėtų tylėti. Kam reikalingos tos nuolatinės provokacijos? Kubos klausimu taipgi nepateisinama Kenedžio administracijos dvivėdiška politika, kuomet prez. Kenedis sakosi priešingas nuvaziavai į Kubą, o tuo pačiu metu iš Floridos ir dabar kanuolėmis ginkluoti laivai pakartotinai apšaudo Kubos sostinės Havanos krantus. Kokia gi iš to mums nauda? Tai vis karinio susikirtimo provokavimas.

Kokie bus mūsų miestai už 25 metų

Šį klausimą rimtai iškėlė Regional Plan Association, kuri padeda praveisti planavimo darbą New Yorke. Tuo klausimu ji išleido brošiūrą.

Minima asociacija primena, kaip mūsų miestai auga neplaningai, betvarkingai ir sudaro jie prastą žiūrą. New Yorko metropolitenas (New Yorkas su artimomis apylinkėmis) jau dabar turi apie 16 milijonų gyventojų, o už 25 metų jau gali būti 22 milijonai gyventojų ir metropoliteno teritorija gali apimti šimtą ketvirtinųjų mylių.

Jau dabar čia pasidaro svarbi problema patenkinti gyventojų poreikius. Ypač transportacija nebepakenčiama. New Yorko centras užkimas automobiliais, autobusais, sunkvežimiais, kad jau sunku jį bepasiekti. Vaziuotės dujomis žmonės laipsniškai nuodijami. O kas bus dar už 25 metų? Negeriau ir su kitais didmiesčiais. Klausimas labai opus. Bet prie dabartinių gyvenimo sąlygų jis nesitenduoja išsirasimas. Pripažįstama, kad miestams reikalingas planingumas, bet jam biznis pastoja kelią.

ATVIRAI KALBANT

D. KURAIČIO
KAKOFONIJĄ!

Sugrįžus Kuraičiui iš užsieninės kelionės, laike kurios jam teko pabuvoti kelerius dienas ir Lietuvoje, Chicagos „Naujienos“ tuojau paskelbė savo „Credo“, ką Kuraitis rašys apie Lietuvą. Ir įdomus gi tas „Credo.“ „Naujienų“ tauskutis miria perstatyti Kuraitį kokia tai labai žymia asmenybe. Nori įžiebt žmonių mintyse supratimą, kad Kuraičio atsilankymas Lietuvoje sukėlė ant kojų visą oficialiąją Lietuvą, kuri sekė kiekvieną jo žingsnį, pasijudimą, žodį.

Ar gi gali būti kas juokingesnio ir vaikiškesnio už tuos plepiškus ligotos vaizduotės samprotavimus. Viena, Kuraitis nėra nei ekonomistas, nei sociologas, nei statistikų ekspertas, nei jokia įžymybė, o viso labo tik eilinis Amerikos biznieriš, neturintis nei pradinio akademinio išsilavinimo. Antra, jeigu Kuraitis ir dvejus ar trejus metus pabuvotų Lietuvoje, tai visgi jo mokslinis bagažas nebūtų užtektinai kompetentiškas išstudijuoti ir perprasti visos šalies ekonominę ir politinę kompleksą. Mėginimas Kuraitį padaryti koku tai autoritetu yra pigi vaikiška svajonė.

Atvirai kalbant, kiek Lietuvoje yra žmonių, širdingai ir apsiryzusiai remiančių Tarybų valdžią, kiek yra jai priešingų ir kiek pasyvių, niekas pas mus Amerikoje nežinoje ir nežinosime, nes tokios statistikos ten niekas neveda ir jį nesirūpina. Mes tik tiek tikrai žinome, kad Lietuvoje žmonių gyvenimas gerėja su kiekviena

diena. Naujos industrijos, kaip grybai po lietaus, dygsta. Kultūrinis lygis ir mokslas auga, kaip kad niekad pirmiau. Tad „Naujienų“ neva politikų kudakėjimas tik save į kvailių vežimelį pasodina.

Kad Kuraitį laikraščio „Tiesos“ korespondentas teikėsi pakamantinėti ir Kuraičio ant užklausimų atsakymus spaudoje paskelbė, tą mes visi žinome. Visose šalyse tas daroma, o pas mus Amerikoje daugiausia. Tas dar nereiškia, kad valdiška policija jį būtų kvotusi.

Nors Kuraitis yra Lietuvoje gimęs, bet mes turime žinoti, kad jis yra Amerikos pilietis, tad jį ir traktavo ne kaip lietuvi, bet kaip amerikietį, o ypatinčiai Tarybų valdžiai, iš anksto žinodama Kuraičio poziciją, su juo kuo mažiausiai kontaktų teturėjo, ir jam Lietuvoje dėl to nė vienas plaukas nuo galvos nenukrito. Pagal Kuraičio pasisakymą. Lietuvoje valdžia jam davė ir daugiau laiko ir ilgesnį maršrutą, negu jo vizoje buvo nužymėta. Tas jau savaime nuskaido, kad valdiškos organai jo visai nebijojo.

Kuraičio važiudamas į Lietuvą iš anksto labai gerai žinojo, ką jis matys, ir iš anksto žinojo, ka jis į Ameriką sugrįžęs „Naujienų“ lūpomis ir smegenimis ir savo bizniškais išskaičiavimais pasakos. Jį reikia pagirti tik už tai, kad jis savo laisva valia prisipažino, kad „Naujienos“ prisidengdamos jo vardu, keną tą visą švankia kakofonija. Bet jeigu jis būtų šiek tiek save gerbiąs žmogus, tai jis neleistu jo vardą po purvyną volioti.

Arejas

Iš Amerikos lietuvių viešnagės Lietuvoje

Nuotraukoje: Lietuvos šiluminės elektrinės techninio skyriaus viršininkas Vytautas Kinderavičius supažindina Ksaverą Karosienę su statybomis.

Nuotraukoje: Grigaiškių kultūros namai.

Nuotraukoje: Grigaiškių bandomojo popieriaus kombinato moterų taryba.

Amerikos lietuviai susitiko su Vilniaus visuomene. Nuotraukoje: susitikimo bendras vaizdas. Kalba Ksaveras Karosienė.

Nuotraukoje: grupė pažangių Amerikos lietuvių lankosi Kauno „Koton“ kojinių fabrike.

Būsimos magistralės kelias

Vilnius (Mūsų neetatinis korespondentas).

„Didysis vandens kelias Baltijos jūra—Juodoji jūra... Taip, kol kas tik projektuose. Tačiau praeis ne daug laiko, ir šia vandens magistrale plauks kroviniai ir netgi jūrų laivai. 28 šliuzai ir 70 kilometrų kanalas padės laivams lengvai įveikti skirtingą upių lygį. Šliuzams „vadovaus“ elektrinės mašinos... Bet nauja vandens arterija — ne tikta pigus transportas. Ant upių išaugs galingos hidroelektrinių kaskados.

Graži ateitis... Daugelis šalies projektavimo organizacijų ruošia būsimosios magistralės projektus. Apie tai, kaip ruošiamasi šiam milžiniškam darbiui, papasakos jauni Valstybinio Vissąjunginio kinematografijos instituto auklėtiniai—režisierius Algis Kriščiūnas ir kino operatorius Vidmantas Eidukas savo naujoje apybraižoje „Baltija—Juodoji jūra“. Jaunieji kinematografistai išvyko šiomis dienomis į įdomią kelionę po būsimą vandens kelio vietas. Šešiasdešimt dienų kelionės metu jie ir suks kadrus naujajai lietuviškai apybraižai, su kuria dar šiemet galės susipažinti respublikos kino mėgėjai. „Kauno Tiesa“.

Didelė šeima

Grįžęs iš darbo, Lionginas Kurkietis plačiai atveria kambario langus, įjungia elektrinį radijo imtuvą, paūma naują laikraštį. Taip prasideda poilsio valandos „Atžalyno“ kolūkio kolūkiečio Kurkietišio šeimoje. Niekas dabar čia nebeturi prisiminti, kad prieš kiek laiko visa šeima stovėjo prie pelenų krūvos ir juodokamino. Gaisras iš sodybos daugiau nieko nepalik. Kurkietišio žmona Valė tada pro ašaras kartojė:

—Viskas baigta, žuvome...

Bet kaimynai nuramino, kvietė pas save. Po kelių dienų įvyko kolūkio valdybos posėdis, kuriame buvo nutarta Kurkietišio šeimai išskirti gyvenvietėje sklypą namo statybai, statybinei medžiagai ir ne mokamai aprūpinti transportu. Į pagalbą atėjo kaimynai. Vienai medžiagai vežė, kiti statyti padėjo. Ir namas augo kaip grybas po lietaus. Dabar Kurkietišienė net gėda prisiminti savo aimaną „pražuvome.“ Ji, švenčiant ikurtuves, lyg pasiteisindama prieš kolūkiečius, pasakė:

—Po gaisro galvojau, kad pražuvome. Iš išgąsčio buvau pamiršusi, kad dabar mūsų šeima—visas kolūkis.

Gražių pavyzdžių, kada žmogus žmogūi ištiesia draugišką ranką, padeda nugalėti sunkumus, yra ir daugiau.

K. Verslovas
Rokiškis

Atsteigė diplomatinis ryšius su francūzais

Paryžius. — Šiomis dienomis tarp Francūzijos ir Sirijos tapo atsteigti diplomatiniai ryšiai, kurie buvo nutraukti 1956 metais. Tada su francūzais ryšius nutraukė ir kitos arabiškos valstybės, protestuodamos prieš anglų - francūzų užpuolimą ant Egipto.

Apleidimas mokyklų ir nepilnamečių vedybos

Ką gi mes, suaugę, darome padėti jaunesiems prisitaikyti prie dabartinio gyvenimo būdo? Imkime, pavyzdžiui, kad ir nepilnamečių vedybas.

Senais laikais jauni žmonės vesdavo anksčiau, nes vyrams reikėjo žmonių ūkiuose, krautuvėse, vaikų auginimui ir ūkių darbininkų maitinimui. Bet šios priežastys nebetinka šių laikų jaunesiems. Jie greičiau yra dabartinių spaudimų aukos.

Jaunas vedybų amžius yra net baimę keliantis. Be to, šių laikų vedybų banga yra surišta su mokyklų apleidimu.

YWCA, 106 metų senumo organizacija, dirbanti su milijonais mergaičių ir moterų, turi sudariusi programą jaunos mergaitės, anksčiau ištekėjusioms ir apleidusioms mokykloms. Kadangi daugumoje atvejų šios mergaitės nėra subrendusios, YWCA ypač susirūpinusi, kokią įtaką padarys į jas ankstyvos vedybos.

YWCA nustatė, kad dėl vedybų apleidusios mokyklės mergaitės prarado visus ryšius su savo buvusiais draugais mokyklose ir dėl savo jaunatvės nesijautė laisvai su vyresniais vedusiais žmonėmis. Stoka patyrimo dar prie to prisideda. Kai kurie jų vyrai yra kareiviai, kiti bebaigių mo-

kyklas ir turį nepilnalaimius darbus.

Apleidimo mokyklų klausimu YWCA penkiolikoje didžiųjų distriktų jau užmezgė ryšį su mokyklų valdybomis, valstybinėmis darbo aprūpinimo tarnybomis ir įvairiomis savanorių grupėmis, kad išstudijuotų reikalingus amatus mokyklas apleidusių jaunuolių gyvenamose vietovėse biznyje ir industrijose.

Bus sudarytos programos, kad aprūpinti darbo paruošimu reikalingiems amatumams. Tokiu būdu šie jauni žmonės galės gauti darbo, uždirbti ir pasidaryti naudingais bendruomenių piliečiais.

Elkhart, Indianoje, pav., YWCA Programos Komitetas sudarė planavimo grupę, į kurią įterpė ir patarėjus iš „džiūniorų“ aukštesnių mokyklų. Mergaitės buvo kviečiamos dalyvauti mažuose susirinkimuose su patarėjais, kad būtų nustatyti siekliai ir išvystytas interesas, kas padėtų mergaitėms kaip individams su jų vedybinėmis problemomis.

Elkhart programa turėjo pasisekimo. Ji pasklido po kitas bendruomenes.

American Council

Ką planuojate rengti šį rudienį? Laisvės spaustuvė pigiai ir gražiai padarys spaudos darbus jūsų parengimams.

Lankydami Kauno respublikinėje klinikinėje ligoninėje, Amerikos lietuviai susitiko su ten besigydančiu rašytoju, P. Cvirkos memorialinio muziejaus direktoriumi K. Vairu—Račkauksku.

Nuotraukoje: K. Vairas-Račkaukskas kalbasi su grupe Amerikos lietuvių.

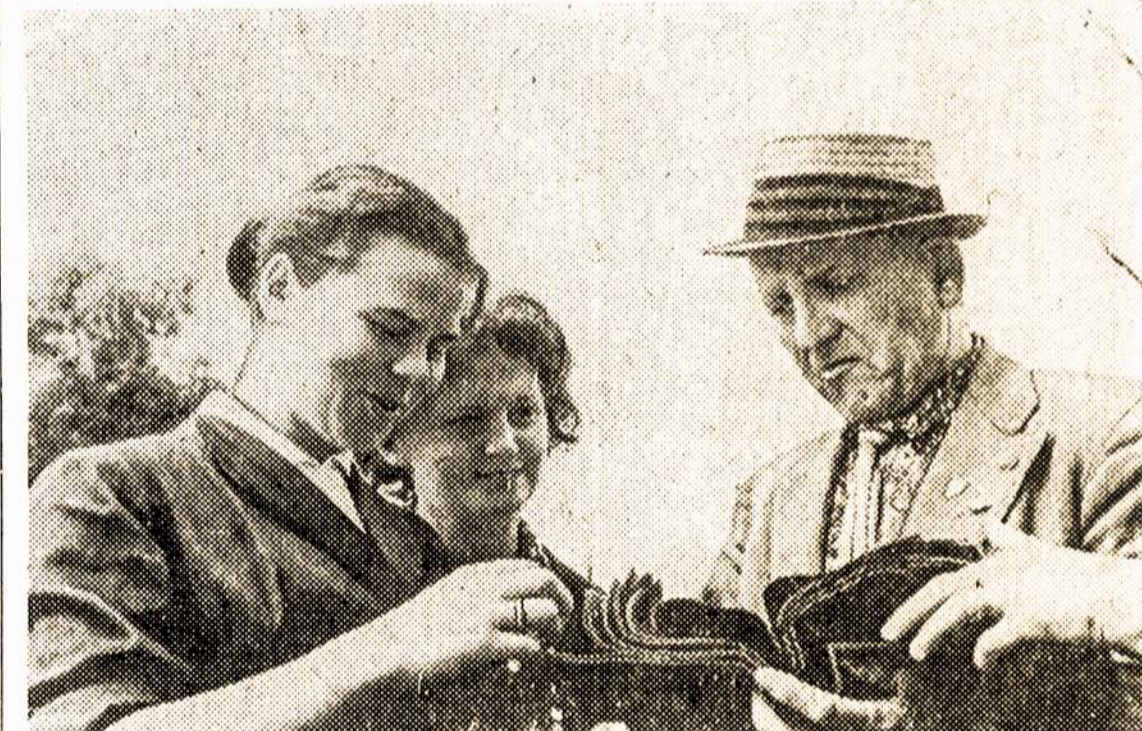

Tarybų Lietuvoje viešintys Amerikos lietuviai lankėsi P. Cvirkos memorialiniame muziejuje.

Nuotraukoje: grupė pažangių Amerikos lietuvių su juos lydintais asmenimis ir muziejaus darbuotojais.

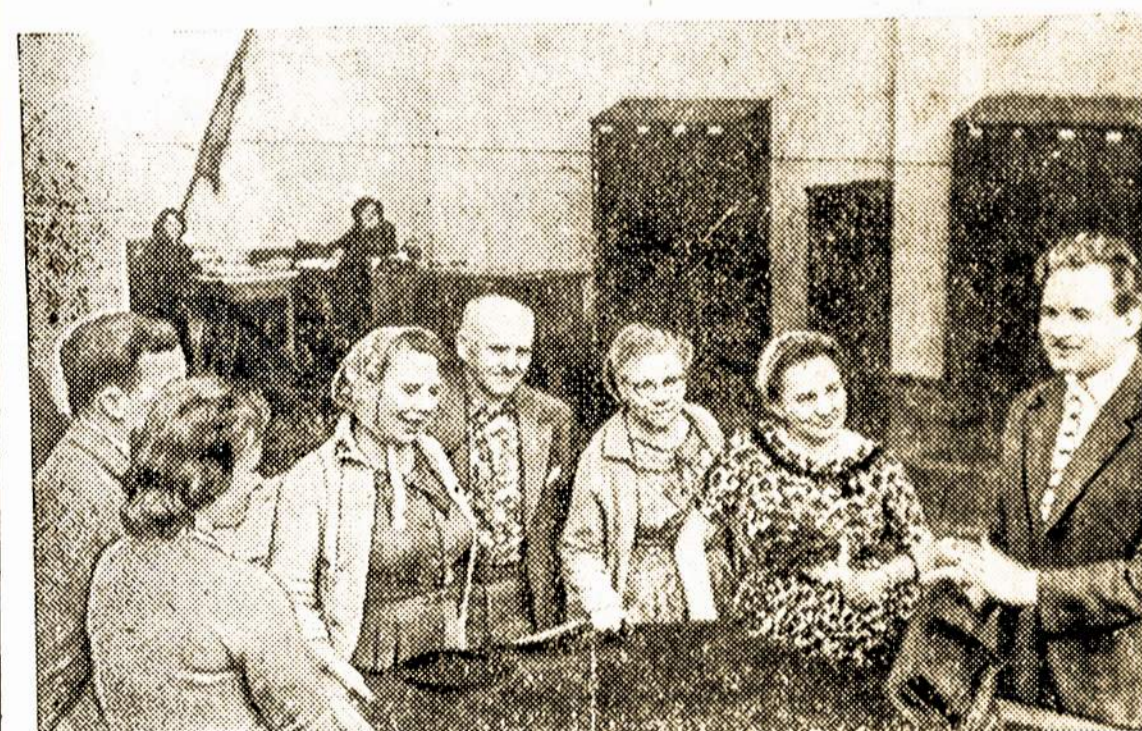

Nuotraukoje: Grupė pažangių Amerikos lietuvių su Kauno miesto vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotoja J. Norkevičiute (trečia iš dešinės) prie Kauno HES.

Tarybų Lietuvoje viešinti grupė pažangių Amerikos lietuvių Kauno „Drobės“ fabrike susitiko su TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputate Genovaite Karaliene.

Nuotraukoje: svečias iš JAV J. Jaskevičius ir G. Karalienė apžiūri naujausius „Drobės“ audinių pavyzdžius.

Lietuviškas šilkas turi didžiulę paklausą visoje Tarybų Sąjungoje,— pasakė Kauno P. Ziberto vardo pliušo-šilko kombinato direktorius A. Plioplys įmonėje viešėjusiai grupei pažangių Amerikos lietuvių.

Igyti patyrimai Tarybų Lietuvoje niekadės nebus užmiršti!

(Tąsa)

Riedame puikiu Zemačių plentu. Sėdžiu prie lango ir stebiu, kiek akys tužmato gimtosios žemės veidą. Gamta labai įvairi, įdomi ir žavi. Kas tik prie plento ir už plento, bandau skubiai peržvelgti ir malonius vaizdus dėtis į širdį, į galvą dėl visuotinės atminties ir džiaugtis savo gimtosios žemės gražioju veidu. Taipgi atidžiai klausausi, ką mūsų vadas Bergas aiškina apie pravažiuojamas vietas.

Zemačių plentas labai geras ir vaizdingas — vienas iš geriausių visoje Lietuvoje (mano akimis žiūrėję). Jis eina per senus, ošiančius miškus, per plačius laukus, liuliuojančius rugiais, kviečiais, miežiais, avižomis ir kitais pasėliais. Eina per žalias pievas, kuriose ganosi didelės gyvulių bandos. Eina per dykumas, per jaunų pušaičių ir eglaičių miškus. Dvi eilės medžių šalia plento, kas jį padaro dar gražesniu, dar patrauklesniu. Perleikiame Nevėžį, Ariogalą, perleikiame Dubysą, Raseinius. (Čia pinasi jaunystėje dainuota daina: "Už Raseinių ant Dubysos...") Ir dar kelias vietas ir ūkius. Besidžiaugdama tais gražiaisiais žemaitijos gamtos vaizdais, nei nepastebėjau, kai įvažiuoavome į Klaipėdos miestą. Važiavome keturias valandas ir 15 minučių.

Klaipėda

Skubiai riedame Klaipėdos gražiomis gatvėmis, iki pasiekiamo puikų penkių aukštų viešbutį, kuriame buvo mūsų namai. Sekamą dieną ėjome pėsčią apžiūrėti Klaipėdos uostą, kur remontuota laivus. Dirba apie 2,000 darbininkų. Gausybė laivų iš įvairių šalių. Jų tarpe išdidžiai, kaip koksai galiūnas, stovi didelis laivas "Z. Angarjetis", šalia jo stovi dar didesnis laivas "Tarybų Lietuva".

Nuvykome ir į Klaipėdos jūros prekybos uostą, į kurį atgabena prekes iš daug skirtingų šalių. Mus ten maloniai sutiko ir šiltai pasveikino uosto pareigūnas Ramanauskas. Papasakojo Klaipėdos istoriją.

Klaipėda laike pasaulinio karo 50 nuosimčių buvo sugriauta, čia per tris dienas ėjo smarkūs musiai. Miestas smerkėdavosi vieną ranką į kitą, iki galutinai tapo išlaisvintas. Po karo reikėjo grįžtinius nuvalyti, reikėjo viską atremontuoti, reikėjo ir pramonę rūpintis. Miesto gyventojai apie 65 nuosimčiai lietuviai.

Kaip kituose Lietuvos miestuose, taip ir Klaipėdoje eina didelė statyba. Prie statybinių darbų — mūrinių dirba vyrai ir moterys.

Sis prekybos uostas į kitas šalis Lietuvos produkcijos išleidžia apie du milijonus tonų per metus, ir apie tūkstantis laivų perplaukia į tą patį laiką.

Aplankėme jūrų prekybos uosto pionierių stovyklą. Vaikūčiai mus pasitiko ir širdingai pasveikino. Vaikūčių stovykla puikiai įrengta, gražiai atrodo ir la-

bai švari. Klaipėdos jūrų prekybės uosto pirmininkas Ramanauskas yra tik 31 metų amžiaus.

Grįžome į viešbutį didžiai praturtėję svarbiais patyrimais ir maloniais įspūdziais.

Nida—Neringa

Rugpjūčio 2-ą d. autobusu vykstame į Nidą ir Neringą. Sykiu vyksta ir žemės ūkio akademijos profesorius Mastauskas. Laidų persikeliam per Kuršių Marias, matėme josios gražius krantus ir pakrantėje vasarajančius didelius būriais, moksleivius, turistus ir šiaip Lietuvos gyventojus. Antroje pusėje Kuršių marių, gerokai toli, bet labai aiškiai matosi Klaipėdos uostas. Tai puikus vaizdas.

Autobusas rieda lygiu asfaltuotu keliu, abejose jo pusėse dideli pušynai. Netrukus ir mes įvažiuoavome į pušyną, ir dar vis riedame aukštyn iki užvežė prie smėlio kopų. Tai gražiosios Neringos "Sahara", aukštos smėlio kopos. Kai kurie turistai nusivė batus, na, ir kopia per tą baltą minkštą, saulutės įkaitintą smėlį, iki pasiekė viršūnę. Pasilikusieji pasivaikščiojo po žemesnes kopas ir pasigėrė Neringos-Nidos gamtos turtu.

Nida yra maždaug atostogautojų miestelis su apie trimis tūkstančiais gyventojų. Į Nidos-Neringos kopas atvyksta ir sergantys, daugiausia gydos nervuotus žmones. Čia gamtos puikiai sudėtingai paruošta vieta. Čia Kuršių marios, smėlio kopos, gražūs pušynas, stebėtina svara, malonus tyras oras ir nepaprasta ramybė. Tokio pobūdžio vietos kitur niekur nėra.

Kuršių Neringa labai branginama, tai ji yra laikoma kaip ramybės vieta. Kaip čia malonu, gera, gražu ir miela, kad negalima atsigręžti ir norisi ilgai, ilgai pasilikti! Bet saulutė slenka žemyn, vakarų link, tai ir mes rušiamės vykti atgal į Klaipėdą. Dar syki, ir dar syki perbėgau akimis tuos Nidos-Neringos malonius gamtos vaizdus ir įsūdinau giliai širdyje visuotinai atmintčiai!

Vykstame į Palangą

Rugpjūčio 4-ą dieną, tuojau po skanių pusryčių, sėdome į autobusą ir pradėjome kelionę į Gintarinės Baltijos pajūrį — Palangą. Autobusas tyliai rieda gražiu keliu. Oras švarus, gairvinantis, taip lengva kvėpuoti jį! Pro didelius pušynus skverbiasi į mūsų ausis tylus, nepaprastas užsis. Manyt, kad pušynas ošia. Tai ne giria ošia, o Baltijos jūra, — aiškina mums palydovas. Kelionė ėmė apie 30 minučių.

Štai ir gražioji Palanga. Miesto majoras Miciūnas pasitiko mus, pasveikino ir plačiai paaiškino apie Palangą. Einame į gražųjį parką. Aplankome kapus karių, žuvusių už Palangos išlaisvinimą. Truputį toliau paminklas: "Aglė žalčių karalienė". Čia mažas ežerėlis ir kelios gulbės plaukia po vandenį. Kopėme į Birutės kalną, kuris yra

25 metrais aukščiau jūros. Čia kunigaikštis Kęstutis susitiko su Birute. Čia pat ir koplytelė, viduje stolas, apkrautas knygomis. Apropodė grafo Tiškevičiaus palociu, kurį pastatė Palangos žmonės — darbininkai. Šis gražusis parkas taipgi priklauso grafiui. Dabar jį naudoja Tarybų Sąjungos dailininkai. Įvairūs medžiai suvežti iš įvairių Europos šalių, o darbininkai be jokių įrankių, plikomis rankomis iškasė duobes ir žuosidino juos. Būnant ant Birutės kalno, plačiai apžvelgėme Palangos apylinkes. Puikus, maloniai žavėjantis gamtos vaizdas. Rodos, kad panašaus vaizdo niekur kitur nei nerastumėm.

Palanga gražus miestas, švarus, pasipuosęs gelėmis, turi daug gražių vasarnamių, institutų, o tuose vasarnamiuose poilsiauja Lietuvos darbuotojai. Palanga turi apie dvidešimt keturius tūkstančius pastovių gyventojų, o poilsiautojų privažiuoja daug daugiau.

Apžiūrėję, pasigrožėję visą Palangą, tuo Balstijos pajūriju kurortu, nuėjome pietauti. Draugas Miciūnas mums suruošė miukių pietus, ir labai gražioje valgykloje "Jūra". Neturiu žodžių smulkmeniškai aprašyti jos. Laikė pietų Lėtvė — Rygos studentai davė mums labai gražią muzikalinę programą, o mes jiems už tai garsiai paplojome. Po skanių pietų ir malonios muzikinės programos, patraukiame į pajūrį prie maudynių.

Revoliucionieriaus Jurgio Smalsčio duktė Lietuvoje

Rūstus revolicionieriaus kovingo gyvenimo kelias, Jurgis Smalstys — Smolkskis buvo tikras, nuoširdus, pasiaukojęs revolicionierius. Ištikimas liaudies sūnus visą savo gyvenimą ir darbą atidavė liaudžiai. Mylėjo darbo žmones, mokė juos, švietė, kovojo kartu. Ir žmonės jį mylėjo, gerbė jo pasišventimą, klausė jo nurodymus, tikėjo juo, žinojo, kad jis igudęs, nenuošalus kovotojas už jų teises, už šviesesnę rytojų.

Kietas, žiaurus buvo caro, bajorų, ponų, bažnytininkų režimas. Mano amžininkai patys atsimena, patys ragavo patvaldytės nagaiki, kiti vos ištruko iš žandarų nagų.

Man teko gerai, artimai pažinti Jurgį Smalstį, darbuotis, kovoti kartu su juo ir pagal jo direktyvas. Šaunus, puikus tai buvo vyras, kupinas energijos ir patvarumo, žaibiškas, magnetiškas... Audronaša, Gorkio burevistnikas...

Jurgis Smalstys buvo pasiturinčių valstiečių šeimos sūnus, gimė 1881 metais Kamajų miestely, Rokiškio apskrity. Pagirtinai baigęs Rygos gimnaziją, atmetęs tėvų siūlomą kunigų seminariją, Jurgis įstojo į Peterburgo universitetą, į teisių fakultetą. Iš prigimties nepaprastai gabus, talentingas žodžio ir rašto meistras, bestudijuodamas dar labiau pagilino pralavino savo gabumus.

Pradėjau jį pažinti, kaipovikrų šaunų studentą atostogų metu Južintuose, Kamajuose, paskiau ir Gaičionių dvare, pono Petro Ražono didžiajam "pakaju", svečių salone... Amerikoje tebėra gyvi ir veiklus keli mano gimtinės kaimynai ir bičiuliai: filadelfietis Rapolas Merkis (Južintiškis, Murninko sūnus), jo žmona Ona Matiuokaitė, dusetiškė, antazaviškė kaimynė, jos brolis Matiuokas, taipgi ir netolimas kaimynas Antanas Bimba ir jo brolis Juozas. Jie gerai atsimena Kamajus, Rokiškį, Salas ir net kai kuriuos anų tolimų metų veiksmus.

Južintuose kokia tai atlaidu šventė ir kermošius, 1905 metų vasarą. Minios žmonių iš plačios apylinkės. Ant kalnelio palei šventorių susitelkė keli studentai, mokiniai: Petras Žilinskas, medikas, Kazimieras Būga, kalbininkas, Juozas Lapienis realistas, Juozas Paknys polittechnikas, Jonas Milaknis veterinaras, dusetiškis studentas M., Pakruonio Juozas Zakarevičius veterinaras, jo svečias studentas juristas, pats Jurgis Smalstys juristas ir du jo svečiai studentai kupiškėnai — Sagadinas ir jo draugas studentas ir aš (medikas). Bežiūrint žmonės ir apstojo aplinkui, žiūri, stebisi... Iš viso būrelio žvaliausias ir pranašiausias — Jurgis Smalstys. Augalotas, už visus aukštesnis, gražesnis, patrauklesnis. Tas jo raiškus profilis, tamsių plaukų kuodas, žandens, ūseliai ir smaila barzdelė, mefistofeliški antakiai, aštrios greitios akys, galantiški mostai, visas toks judrus vijurkas...

Sugaudė varpai, žmonės patraukė į šventorių, į bažnyčią. Kiek pasikalbėję, ir mes, būrelių nužiugavom nemelstis, bet stėbėt, kas dedasi ir taikliai tyliai šnekučiuotis. Stoviniuojam visi prie šventoriaus mūro, netoli nuo vartelių. Aplink bažnyčią kelios eilės klūpoja. Kunigas su dviem klaučiukais duoda žmonėms paileiui bučiuot "patyną." O kunigų buvo bent keli...

Ir pranešė Jurgis Smalstys, patyliuka, tarpusavy: švakar bus teatras Bogvilos palivarko klojime ("klaime"). Pribūkite visi su visais saviškiais ir kaimynais: Bus ir kitas atrakcionas, pamatysite atėję. Gerai susitarę, gražiai nusiteikę, ir išėjome visas būrelis. Ir tuoj paskui, nelaukiami bažnytinijų ceremonijų galo, išgūžėjo smalsuolių tuntas. Toliau, prie kancelarijos tako stūkso du žandarai. Smalstys šypso: sėdau neturi žinot apie mūsų rengiamą slaptą sambarį... atsargiai, tik iš burnos burnon, žinot, jau 1905 metai vyksta...

Pribuvom ir mes iš Dvirėžių kaimo gražiai susitelkę. Jau sutemus, pėsti nušlovėm. Dvaro klojimas dideliausias ir jau pilnutėjis žmonių. Klojimo gale padaryta scenai pakulumėle, marskom paklodėm sunarštytas kambariukas. Visa tai jau iš anksto sutvarkyta Smalsčio ir kelių padėjėjų. Ir prasideda... ne "kijatras", bet pirmas — "kijatras", "pamokslas". Jurgis Smalstys gerą pusvalandį aiškina revolicionę veiklą, jos prasme, tikslą, taktiką... paskiau išgirsitės daugiau ir dažniau, tik būkite dražūs, nebijokite, — visi kovosime už darbininkų teises, už savo rinktinę valdžią...

O dabar pasižiūrėkite komedijos... Čia Smalstys irgi viską dirigavo, režisavo ir net vaidino... Grįžom namo vidunaktį, kupini gyvų įspūdžių.

1905 m. revolicionis bruzdėjimas plito po visą Rusijos imperiją, plito ir Lietuvoje. Patys studentai uždarė universitetus, išsiškirstė, pasizadėję visai dalyvauti revolicioniam sukilime. Tai buvo apie lapkričio vidurį.

Južintuose kokia tai atlaidu šventė ir kermošius, 1905 metų vasarą. Minios žmonių iš plačios apylinkės. Ant kalnelio palei šventorių susitelkė keli studentai, mokiniai: Petras Žilinskas, medikas, Kazimieras Būga, kalbininkas, Juozas Lapienis realistas, Juozas Paknys polittechnikas, Jonas Milaknis veterinaras, dusetiškis studentas M., Pakruonio Juozas Zakarevičius veterinaras, jo svečias studentas juristas, pats Jurgis Smalstys juristas ir du jo svečiai studentai kupiškėnai — Sagadinas ir jo draugas studentas ir aš (medikas). Bežiūrint žmonės ir apstojo aplinkui, žiūri, stebisi... Iš viso būrelio žvaliausias ir pranašiausias — Jurgis Smalstys. Augalotas, už visus aukštesnis, gražesnis, patrauklesnis. Tas jo raiškus profilis, tamsių plaukų kuodas, žandens, ūseliai ir smaila barzdelė, mefistofeliški antakiai, aštrios greitios akys, galantiški mostai, visas toks judrus vijurkas...

Sugaudė varpai, žmonės patraukė į šventorių, į bažnyčią. Kiek pasikalbėję, ir mes, būrelių nužiugavom nemelstis, bet stėbėt, kas dedasi ir taikliai tyliai šnekučiuotis. Stoviniuojam visi prie šventoriaus mūro, netoli nuo vartelių. Aplink bažnyčią kelios eilės klūpoja. Kunigas su dviem klaučiukais duoda žmonėms paileiui bučiuot "patyną." O kunigų buvo bent keli...

Ir pranešė Jurgis Smalstys, patyliuka, tarpusavy: švakar bus teatras Bogvilos palivarko klojime ("klaime"). Pribūkite visi su visais saviškiais ir kaimynais: Bus ir kitas atrakcionas, pamatysite atėję. Gerai susitarę, gražiai nusiteikę, ir išėjome visas būrelis. Ir tuoj paskui, nelaukiami bažnytinijų ceremonijų galo, išgūžėjo smalsuolių tuntas. Toliau, prie kancelarijos tako stūkso du žandarai. Smalstys šypso: sėdau neturi žinot apie mūsų rengiamą slaptą sambarį... atsargiai, tik iš burnos burnon, žinot, jau 1905 metai vyksta...

Pribuvom ir mes iš Dvirėžių kaimo gražiai susitelkę. Jau sutemus, pėsti nušlovėm. Dvaro klojimas dideliausias ir jau pilnutėjis žmonių. Klojimo gale padaryta scenai pakulumėle, marskom paklodėm sunarštytas kambariukas. Visa tai jau iš anksto sutvarkyta Smalsčio ir kelių padėjėjų. Ir prasideda... ne "kijatras", bet pirmas — "kijatras", "pamokslas". Jurgis Smalstys gerą pusvalandį aiškina revolicionę veiklą, jos prasme, tikslą, taktiką... paskiau išgirsitės daugiau ir dažniau, tik būkite dražūs, nebijokite, — visi kovosime už darbininkų teises, už savo rinktinę valdžią...

O dabar pasižiūrėkite komedijos... Čia Smalstys irgi viską dirigavo, režisavo ir net vaidino... Grįžom namo vidunaktį, kupini gyvų įspūdžių.

1905 m. revolicionis bruzdėjimas plito po visą Rusijos imperiją, plito ir Lietuvoje. Patys studentai uždarė universitetus, išsiškirstė, pasizadėję visai dalyvauti revolicioniam sukilime. Tai buvo apie lapkričio vidurį.

Južintuose kokia tai atlaidu šventė ir kermošius, 1905 metų vasarą. Minios žmonių iš plačios apylinkės. Ant kalnelio palei šventorių susitelkė keli studentai, mokiniai: Petras Žilinskas, medikas, Kazimieras Būga, kalbininkas, Juozas Lapienis realistas, Juozas Paknys polittechnikas, Jonas Milaknis veterinaras, dusetiškis studentas M., Pakruonio Juozas Zakarevičius veterinaras, jo svečias studentas juristas, pats Jurgis Smalstys juristas ir du jo svečiai studentai kupiškėnai — Sagadinas ir jo draugas studentas ir aš (medikas). Bežiūrint žmonės ir apstojo aplinkui, žiūri, stebisi... Iš viso būrelio žvaliausias ir pranašiausias — Jurgis Smalstys. Augalotas, už visus aukštesnis, gražesnis, patrauklesnis. Tas jo raiškus profilis, tamsių plaukų kuodas, žandens, ūseliai ir smaila barzdelė, mefistofeliški antakiai, aštrios greitios akys, galantiški mostai, visas toks judrus vijurkas...

Sugaudė varpai, žmonės patraukė į šventorių, į bažnyčią. Kiek pasikalbėję, ir mes, būrelių nužiugavom nemelstis, bet stėbėt, kas dedasi ir taikliai tyliai šnekučiuotis. Stoviniuojam visi prie šventoriaus mūro, netoli nuo vartelių. Aplink bažnyčią kelios eilės klūpoja. Kunigas su dviem klaučiukais duoda žmonėms paileiui bučiuot "patyną." O kunigų buvo bent keli...

Ir pranešė Jurgis Smalstys, patyliuka, tarpusavy: švakar bus teatras Bogvilos palivarko klojime ("klaime"). Pribūkite visi su visais saviškiais ir kaimynais: Bus ir kitas atrakcionas, pamatysite atėję. Gerai susitarę, gražiai nusiteikę, ir išėjome visas būrelis. Ir tuoj paskui, nelaukiami bažnytinijų ceremonijų galo, išgūžėjo smalsuolių tuntas. Toliau, prie kancelarijos tako stūkso du žandarai. Smalstys šypso: sėdau neturi žinot apie mūsų rengiamą slaptą sambarį... atsargiai, tik iš burnos burnon, žinot, jau 1905 metai vyksta...

Pribuvom ir mes iš Dvirėžių kaimo gražiai susitelkę. Jau sutemus, pėsti nušlovėm. Dvaro klojimas dideliausias ir jau pilnutėjis žmonių. Klojimo gale padaryta scenai pakulumėle, marskom paklodėm sunarštytas kambariukas. Visa tai jau iš anksto sutvarkyta Smalsčio ir kelių padėjėjų. Ir prasideda... ne "kijatras", bet pirmas — "kijatras", "pamokslas". Jurgis Smalstys gerą pusvalandį aiškina revolicionę veiklą, jos prasme, tikslą, taktiką... paskiau išgirsitės daugiau ir dažniau, tik būkite dražūs, nebijokite, — visi kovosime už darbininkų teises, už savo rinktinę valdžią...

O dabar pasižiūrėkite komedijos... Čia Smalstys irgi viską dirigavo, režisavo ir net vaidino... Grįžom namo vidunaktį, kupini gyvų įspūdžių.

Južintuose kokia tai atlaidu šventė ir kermošius, 1905 metų vasarą. Minios žmonių iš plačios apylinkės. Ant kalnelio palei šventorių susitelkė keli studentai, mokiniai: Petras Žilinskas, medikas, Kazimieras Būga, kalbininkas, Juozas Lapienis realistas, Juozas Paknys polittechnikas, Jonas Milaknis veterinaras, dusetiškis studentas M., Pakruonio Juozas Zakarevičius veterinaras, jo svečias studentas juristas, pats Jurgis Smalstys juristas ir du jo svečiai studentai kupiškėnai — Sagadinas ir jo draugas studentas ir aš (medikas). Bežiūrint žmonės ir apstojo aplinkui, žiūri, stebisi... Iš viso būrelio žvaliausias ir pranašiausias — Jurgis Smalstys. Augalotas, už visus aukštesnis, gražesnis, patrauklesnis. Tas jo raiškus profilis, tamsių plaukų kuodas, žandens, ūseliai ir smaila barzdelė, mefistofeliški antakiai, aštrios greitios akys, galantiški mostai, visas toks judrus vijurkas...

Sugaudė varpai, žmonės patraukė į šventorių, į bažnyčią. Kiek pasikalbėję, ir mes, būrelių nužiugavom nemelstis, bet stėbėt, kas dedasi ir taikliai tyliai šnekučiuotis. Stoviniuojam visi prie šventoriaus mūro, netoli nuo vartelių. Aplink bažnyčią kelios eilės klūpoja. Kunigas su dviem klaučiukais duoda žmonėms paileiui bučiuot "patyną." O kunigų buvo bent keli...

Ir pranešė Jurgis Smalstys, patyliuka, tarpusavy: švakar bus teatras Bogvilos palivarko klojime ("klaime"). Pribūkite visi su visais saviškiais ir kaimynais: Bus ir kitas atrakcionas, pamatysite atėję. Gerai susitarę, gražiai nusiteikę, ir išėjome visas būrelis. Ir tuoj paskui, nelaukiami bažnytinijų ceremonijų galo, išgūžėjo smalsuolių tuntas. Toliau, prie kancelarijos tako stūkso du žandarai. Smalstys šypso: sėdau neturi žinot apie mūsų rengiamą slaptą sambarį... atsargiai, tik iš burnos burnon, žinot, jau 1905 metai vyksta...

Pribuvom ir mes iš Dvirėžių kaimo gražiai susitelkę. Jau sutemus, pėsti nušlovėm. Dvaro klojimas dideliausias ir jau pilnutėjis žmonių. Klojimo gale padaryta scenai pakulumėle, marskom paklodėm sunarštytas kambariukas. Visa tai jau iš anksto sutvarkyta Smalsčio ir kelių padėjėjų. Ir prasideda... ne "kijatras", bet pirmas — "kijatras", "pamokslas". Jurgis Smalstys gerą pusvalandį aiškina revolicionę veiklą, jos prasme, tikslą, taktiką... paskiau išgirsitės daugiau ir dažniau, tik būkite dražūs, nebijokite, — visi kovosime už darbininkų teises, už savo rinktinę valdžią...

O dabar pasižiūrėkite komedijos... Čia Smalstys irgi viską dirigavo, režisavo ir net vaidino... Grįžom namo vidunaktį, kupini gyvų įspūdžių.

1905 m. revolicionis bruzdėjimas plito po visą Rusijos imperiją, plito ir Lietuvoje. Patys studentai uždarė universitetus, išsiškirstė, pasizadėję visai dalyvauti revolicioniam sukilime. Tai buvo apie lapkričio vidurį.

Južintuose kokia tai atlaidu šventė ir kermošius, 1905 metų vasarą. Minios žmonių iš plačios apylinkės. Ant kalnelio palei šventorių susitelkė keli studentai, mokiniai: Petras Žilinskas, medikas, Kazimieras Būga, kalbininkas, Juozas Lapienis realistas, Juozas Paknys polittechnikas, Jonas Milaknis veterinaras, dusetiškis studentas M., Pakruonio Juozas Zakarevičius veterinaras, jo svečias studentas juristas, pats Jurgis Smalstys juristas ir du jo svečiai studentai kupiškėnai — Sagadinas ir jo draugas studentas ir aš (medikas). Bežiūrint žmonės ir apstojo aplinkui, žiūri, stebisi... Iš viso būrelio žvaliausias ir pranašiausias — Jurgis Smalstys. Augalotas, už visus aukštesnis, gražesnis, patrauklesnis. Tas jo raiškus profilis, tamsių plaukų kuodas, žandens, ūseliai ir smaila barzdelė, mefistofeliški antakiai, aštrios greitios akys, galantiški mostai, visas toks judrus vijurkas...

Sugaudė varpai, žmonės patraukė į šventorių, į bažnyčią. Kiek pasikalbėję, ir mes, būrelių nužiugavom nemelstis, bet stėbėt, kas dedasi ir taikliai tyliai šnekučiuotis. Stoviniuojam visi prie šventoriaus mūro, netoli nuo vartelių. Aplink bažnyčią kelios eilės klūpoja. Kunigas su dviem klaučiukais duoda žmonėms paileiui bučiuot "patyną." O kunigų buvo bent keli...

Ir pranešė Jurgis Smalstys, patyliuka, tarpusavy: švakar bus teatras Bogvilos palivarko klojime ("klaime"). Pribūkite visi su visais saviškiais ir kaimynais: Bus ir kitas atrakcionas, pamatysite atėję. Gerai susitarę, gražiai nusiteikę, ir išėjome visas būrelis. Ir tuoj paskui, nelaukiami bažnytinijų ceremonijų galo, išgūžėjo smalsuolių tuntas. Toliau, prie kancelarijos tako stūkso du žandarai. Smalstys šypso: sėdau neturi žinot apie mūsų rengiamą slaptą sambarį... atsargiai, tik iš burnos burnon, žinot, jau 1905 metai vyksta...

Pribuvom ir mes iš Dvirėžių kaimo gražiai susitelkę. Jau sutemus, pėsti nušlovėm. Dvaro klojimas dideliausias ir jau pilnutėjis žmonių. Klojimo gale padaryta scenai pakulumėle, marskom paklodėm sunarštytas kambariukas. Visa tai jau iš anksto sutvarkyta Smalsčio ir kelių padėjėjų. Ir prasideda... ne "kijatras", bet pirmas — "kijatras", "pamokslas". Jurgis Smalstys gerą pusvalandį aiškina revolicionę veiklą, jos prasme, tikslą, taktiką... paskiau išgirsitės daugiau ir dažniau, tik būkite dražūs, nebijokite, — visi kovosime už darbininkų teises, už savo rinktinę valdžią...

O dabar pasižiūrėkite komedijos... Čia Smalstys irgi viską dirigavo, režisavo ir net vaidino... Grįžom namo vidunaktį, kupini gyvų įspūdžių.

Južintuose kokia tai atlaidu šventė ir kermošius, 1905 metų vasarą. Minios žmonių iš plačios apylinkės. Ant kalnelio palei šventorių susitelkė keli studentai, mokiniai: Petras Žilinskas, medikas, Kazimieras Būga, kalbininkas, Juozas Lapienis realistas, Juozas Paknys polittechnikas, Jonas Milaknis veterinaras, dusetiškis studentas M., Pakruonio Juozas Zakarevičius veterinaras, jo svečias studentas juristas, pats Jurgis Smalstys juristas ir du jo svečiai studentai kupiškėnai — Sagadinas ir jo draugas studentas ir aš (medikas). Bežiūrint žmonės ir apstojo aplinkui, žiūri, stebisi... Iš viso būrelio žvaliausias ir pranašiausias — Jurgis Smalstys. Augalotas, už visus aukštesnis, gražesnis, patrauklesnis. Tas jo raiškus profilis, tamsių plaukų kuodas, žandens, ūseliai ir smaila barzdelė, mefistofeliški antakiai, aštrios greitios akys, galantiški mostai, visas toks judrus vijurkas...

maldoš, o mes režem prakalbas. Jurgis Smalstys kalbėjo ilgusiai, apie 1905 m. revolicionę. Ejom, rink kom aukas, buvom ir klebonijoj — abu kunigai pabėrė aukų revolicioniai, žadėjo už carą nebesimelsti. Išvaidėm uriadniką...

Po keliolikos dienų užgriuvo reakcija ir čia. Susaudė Smalsčių namus su patrankom. Jurgio neradę, areštavo jo broli... Jurgis paspruko į Sveicariją, paskui į Belgiją. Studijavo Briuselio universitete, apsirovė su pažangia studente. 1914 m. Jurgis su žmona grįžo į Vilnių — nelegaliai, slaptai. Jurgį areštavo ir į Sibirą. Spalio revolicioniją abu sutiko Petrograde, nuvyko į Lietuvą, darbuosi Rokišky 1918 m. Tarybų Lietuvos naudai. Baltagvarą diečiai suėmė Jurgį, sušaudė birželio mėn. 1919 m. Jo žmona dėtė prancūzų kalbą Mariampolės gimnazijoj.

Gimė Smalsčio duktė Jurgita. Ji labai pamilo Lietuvą. Su savo sūneliu Milseliu ji dabar Lietuvoje renka žinias, medžiagą rašys knygą apie savo tėvą revolicionierių Jurgį Smalstį. Dvi dienas praverčiau su Jurgita, kalbėdamas apie jos herojišką tėvą, rašytoją, kultūrininką, griežtą revolicionierių. Jurgita vėl grįš į Briuselį, kur ji dėtė istoriją ir prancūzų literatūrą. Ji rašys knygą, o jos sūnus kalbės apie Lietuvą savo gimnazijoj.

Tas mielas, brangus mano draugas ir bičiulis Jurgis Smalstys! Ir štai su jo dukra Jurgita tekė man pergyventi anuos rūšius 1905 metus, kalbėti jai apie jos tėvą, istabiai, daugiaspalvę asmenybę!

Apie Jurgį Smalstį laikotarpiais švystelėdavo trumpų pranešimų, pastabų "Laisvėj." Amerikoj tebe gyvena ir veikia Jurgio Smalsčio pusbrolis Petras Smalstys, Marytė Smalstienė, Verutė Smastienė — visi to Kamajų revolicionieriaus giminės. Tekėdavo man ir su jais pasinėkėt apie jų šlovingąjį giminaitį.

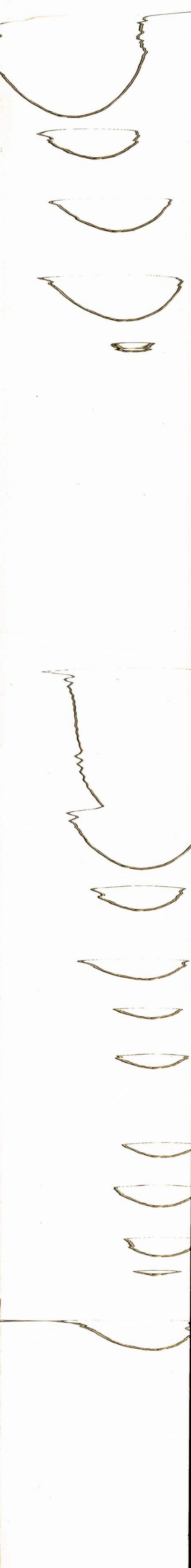
Netolimas Kamajų kaimynas Antanas Bimba kadaise "Krisluose" parašė šiltą, įdomų epizodėlį. Jo tėvas su sūnum Antaniku prikovė roges medžių ir nuvežė į Kamajus, spūšaudyčiai, skylėtai Smalsčių gryčiai sulopyt suremontuot. Pats A. Bimba džiaugėsi, kad bent tuo ir jo tėvas ir jis pats, paauglis vaikščias gal 14 metų, prisidėjo su pašalpa, su pagalba garsiojo revolicionieriaus Jurgio Smalsčio bei jo giminių naudai.

Dabar Jurgio Smalsčio gryčia gražiai atnaujinta, restauruota panašiai kaip ji buvo 1905 m. Ten dabar rengiamas kaip ir muziejus apie didžiojo tu Lietuvos revolicionieriaus gyvenimą ir kovą. Jurgita man rodė daugybę fotonuotraukų savo ruošiamai knygai.

San Salvador. — Čia gausiamai pranešimai, kad ateinančių metų pradžioje prezidentas Kenedis aplankys Centrinės Amerikos respublikas Guatemala, El Salvador, Honduras ir Nicaragua, taip pat Panama ir Costa Rica.

Daugiau įvairių parengtų Laisvės naudai.

4 p.-Laisvė (Liberty) — Antr., rugšėjo (Sept.) 18, 1962

Nusinuodijo ar nunuodijo?

Tragiškas Marilyn Monroe žuvinimas

Ją surado negyva Brentwoode, už keleto kilometrų nuo Hollywoodo. Ji gulėjo, sukniubusi ant lovos savo miegamajame, apsiklojusi šampano spalvos antklode. Ranka mėšlungiškai gniaužė telefono ragelį. Šalia lovos buvo numestas tuščias migdomųjų vaistų butelis.

Marilyn Monroe nepaliko nei testamentu, nei priešmirtinio laiško. Kai pievelėje priešais nusinuodijusios kino žvaigždės vilą susirinko didžiulė fotoreporterių minia, Pat Newcomb, jos pres-sekretorė ir kompanijonė, ėmė raudoti ir netekusi savitvardos, sušuko: "Nešdinkitės lauk, maitvanagiai!"

Tačiau jau buvo vėlu. Maitvanagiai, žinoma, ne tie, kurie juo po pievelę priešais visą, o kiti, stambesnieji, suspėjo sudraskyti savo auka.

Merilynai Monroe nereikėjo rašyti priešmirtinio laiško. Ir be jo viskas aišku. Ne, ne per daug didelė barbituratų dozė padėjo tašką gale pasakos apie Pele, tapusią princese, kuri atnešė du šimtus milijonų dolerių pelno Hollywoodo kompanijai (Twentieth Century Fox) gale pasakos, kuria buvo kvaršinamas dar didesnio milijonų skaičiaus žiūrovų galvos. Hollywoodas pagimdė Monroe, Hollywoodas ją ir nužudė.

Marilynos Monroe gyvenimo ir artistės kelias nepaprastai simboliškas. Pirmasis filmas, kuriame ji filmavosi, buvo "Asfalto džiunglės." Paskutinis filmas, kurio gamyba buvo nutraukta šitokių tragiškų būdu, — "Kai ką teko atiduoti." Kokia ironija, kokia žiauri likimo ironija! Zmogui, pasiklydusiam asfalto džiunglėse, "kai kas", ką jam teko atiduoti, buvo jo paties gyvybė. O juk tiek pirmasis, tiek ir paskutinis filmas—komedijos!

Prieš pora metų šių eilučių autorius rašė apie Monroe, jog ji užsigrudino ir sušiurkštėjo asfalto džiunglėse. Ne, aš nepervertinau Monroe, aš nepilnai įvertinau Hollywoodo, nelyginant Euripido apdainuotuosius mitologinės Medėjos, sugėbėjimą žudyti savo vaikus. Šiandien netgi Hearsto "N. Y. Journal American" rašo, jog "Monroe ėjo į Hollywoodo vadinamas džiunglės, ir Hollywoodas perdūrė ją pagal savo pavidalą."

Taip, Hollywoodas pagimdė ir nužudė Monroe. Bet kas pagimdė patį Hollywoodą? "New York Journal American" taip toli, suprantama, nenuėina. O ir kam? Misteris Hearstas šitokio klausimo nekelia ir juo labiau nelinkęs atsakyti į jį.

Daugelis psichoanalitikų, kurie dar neseniai rašė Monroe ligos istoriją, o dabar ruošia nekrologą, gražiškai, iki ašarų jaudinančiai aprašinėja jos gyvenimą, kupiną balzakiško blizgesio ir skurdo. Tėvas pabėgo, motina hepatomyje; devynerių metų mergytę išprievartavo; trejus nelaimingos vedybos ir tuzinas laimingai pasibaigusiu filmų; skurdi našlaičių prieglaudos celė ir stulbinanti vila Los Angeles priemiestyje; daugybė dolerių ir kruopelės laimės; puikus apnuogintas kūnas, puošias iliustruotų žurnalų viršelius, ir niekam nereikalinga, vieniša siela, nesibągianti baterija tuščių degtinės butelių ir vos vienas migdomųjų vaistų buteliukas.

Pagaliau, užteks. Buvo dirbtinas blizgesys ir tikras skurdas. Pradžioje fizinis, vėliau dvasinis. "Milijonų svajonė negali priklausyti vienam," — kartą pasakė apie save Monroe. Ji užmiršo apie mirtį, bet toji apie ją neužmiršo. Atėjo ir pasiėmė. Tačiau ir mirtis pavėlavo. Seniai prieš mirtį Monroe mirtinai pakirto patys siaubingiausi migdomieji vaistai — amerikoniškasis gyvenimo būdas, jo padarinys — Hollywoodas, išdidžiai vadinamas "sapnų fabriku." Iš paskutiniojo sapno Monroe neatbudo.

Sunkus nujautimas ją persekiojo. Prieš pat mirtį ji davė interviu žurnalui "Life" ("Gyvenimas"). Ji pasakė, kad "tikriausiai jai būtų lengviau nusileidus iš Hollywoodo aukštybių." Sunku pasakyti, kaip Monroe įsivaizdavo šį nusileidimą. Tačiau, matomai, vienintelis jos surastas takelis buvo mirtis.

Aukštumoje oras retesnis, kvėpuoti ten sunku. Hollywoodo aukštybėse — dar sunkiau. Neįtikėtinomis pastangomis Monroe įkopė į šias aukštumas, ji sumokėjo pačią didžiausią kainą už teisę kvėpuoti praretėjusiu "sapnų fabriko" oru — ji atsiskė savo žmogiškųjų teisių ir tapo višta, dedančia aukso kiaušinius. "Aš nežinau, kaip save kaip ir prekė, bet daugelis, esu tikra, žiūri į mane kaip tik būtent taip," — prisipažindavo Monroe. Ji aistringai troško tapti tikra aktore, vaidinti tikruose filmuose. Tačiau aukso kiaušinius dedanti višta Hollywoodui buvo priimtinesnė negu lakštingala, kurios dainose neskaiba taurusis metalas.

Marilynos Monroe gyvenimo ratas užsidarė taip pat, kaip ir jos artistės karjera. Ji pradėjo "pin-ap-girl," tai yra fotomodėlio, kurį žurnalai spausdina labiausiai apnuogintą, pareigomis.

Mėginimai prasimušti ir rimtą meną pasirodė bevertiški, ir savo neilgo gyvenimo (mirdama ji turėjo vos 36 metus) pabaigoje ji buvo priversta kęsti žiauriausią dietą, kad vėl galėtų apsinuoginus pasirodyti žurnalų viršeliuose ir kino teatrų ekranuose.

Bet vargas vištai, nustojusiai dėti aukso kiaušinius! Paskutiniai filmai, kuriuose dalyvavo Monroe, neturėjo finansinio pasisekimo. Visagalė kompanija "XX amžiaus Foksas" susiūbavo. Po sensacingo pasitarimo, vykusio 56-je gatvėje Hollywoodo, garsioje juodmedžių išklotoje posėdžių salėje, šios kompanijos ilgametis bosas, jos nepakeičiamasis prezidentas graikas Spyros Skouras buvo priverstas atsistatydinti.

"XX amžiaus Foksas" akcijų savininkai troško kraujo, ir atpirkimo ožiu buvo išrinkta Marilyn Monroe. "Viskuo yra kalta Marilyn, — veidmainiška sielojosi Skouras, — tai beprotybė gaminti filmus, kuriuose dalyvauja ji." Kontraktas su Monroe buvo nutrauktas, "XX amžiaus Foksas" pareikalavo iš jos sumokėti pusę milijono dolerių už netesėjimą. Niekas neprisiiminė finansinio kracho, sukretusio birželio mėnesį Niujorko biržą: bevelio geriau kalbėti apie tai, kad Monroe neatvyksta filmuotis, geria ir yra apimta melancholijos. Niekas neprisiiminė to, kad kino žiūrovų skaičius dėl konkurencijos su televizija katastrofiškai krinta; bevelio geriau kalbėti apie sumažėjusį Monroe populiarumą—ankščiau paštas kiekvieną savaitę pristatydavo jai vidutiniškai po penkis tūkstančius gerbėjų laišku, o dabar, tik pamanyki, vos keletą dešimčių! Beje, šie ciniški posteringavimai turėjo pagrindą — pinigų pasaulyje netgi meilės laiškus gali kotiruoti kaip akcijas.

Buvo laikas, kai Monroe linko nuo savo šlovės svorio. "Slovė buvo sunki našta, tik dabar aš šitai pajautau, — pareiškė aktorė savo priešmirtiniame interviu žurnalui "Life," — Tačiau slovė, be abejoj, tik laikina ir nepilna laimė man, netgi benamei, o aš buvau benamė. Slove negalima maitintis kasdien." Tačiau, kai Monroe liovėsi maitintis netgi slove, jos gyvenimas pavirto tikru pragaru. Hollywoodas užtrenkė jai prieš nosį duris, o spauda ėmė piudyti.

Ją rado negyva viloje Brentwoode, už keleto kilometrų nuo Hollywoodo. Ji gulėjo, sukniubusi ant lovos savo miegamajame, apsiklojusi šampano spalvos antklode. Marilyn Monroe nepaliko nei testamentu, nei priešmirtinio laiško. Ir be jų viskas buvo aišku. Nusinuodijo? Ne. Nunuodijo.

Meloras Sturua ("Nedelia")

BRAZILIJŲ KABINETAS REZIGNAVO

Rio De Janeiro.—Tik du mėnesius veikęs pasitraukė Brazilijos kabinetas. Rezignaciją prezidentui Goulartui įteikė premjeras da Rocha.

Įvairios Žinios

Pagaliau irgi uždraudė prostituciją

Lisbonas. — Portugalija yra karštai katalikiškas kraštas. Bet jame iki šiol prostitucija buvo legalus biznis. Tik dabar valdžia išleido patvarkymą, kad šit 1963 metų sausio 1 dieną prostitucija bus uždrausta ir visi prostitucijos namai bus uždaryti.

Būsianti didžiausia istorijoje paroda

New York. — Organizuojamas 1964-1965 metų pasaulinės parodos vedėjai tvirtina, kad ši paroda bus didžiausia visoje žmonijos istorijoje. Ji daug kaštuosianti, bet pilnai apsimokėsianti. Manoma, kad parodoje savo paviljonus turės dauguma pasaulio tautų. Joje savo paviljonus taipgi turės įvairios firmos ir kompanijos.

Paroda atsidarys 1964 m. balandžio 22 d.

ITALIJŲ METALO DARBININKŲ STREIKAS

Milanas. — Metė darbą ir paskelbė 24 valandų streiką 150,000 Italijos metalo pramonės darbininkų. Jie reikalavo sutrumpinimo darbo savaitės iki 40 valandų ir pakėlimo algų. Šiandien Italijos darbininkai dirba 46 valandų į savaitę.

Tel Aviv. — Izraelio teismas patvarkė, kad valdžia negali dar per 9 dienas deportuoti iš Amerikos pabėgėlių Peter Liberman. Pastarasis prašo politinės prieglaudos, o Izraelio valdžia nenori suteikti.

Jakarta. — Indonezijos prezidento žmona Mrs. Sukarno išvyko ilgon viešnagėn. Dešimt dienų išbus Kinijoje, paskui aplankys Kambodiją, Šiaurinę Vietnamą ir gal kitus kraštus.

Maskva. — Čia besilankanti Amerikos protestantų bažnyčios delegacija labai geria Rusų ortodoksų bažnyčios "veikumą." Jos bažnyčios esančios beveik pilnos lankytojų.

Vak. Berlynas. — Majoras Brandt reikalauja, kad amerikiečiai ir angliai uždraustų tarybinei sargybai vykti prie tarybinių karių paminklo ginkluotais vežimais.

Rio de Janeiro. — Čia rimtai pradėta abejojti, ar apsimoka kviesiti prezidentą Kenedį pavaziuoti po Braziliją. Galimas daiktas, kad vizitas bus atidėtas. Mat, šiuo tarpu Brazilijoje labai neramūs laikai.

Prastas buvęs derlius Varšuva. — Lenkijos premjeras Gomulka sako, kad Lenkijos derlius ir šiemet buvo prastas. Lenkijai teks gauti grūdų iš Jungtinių Valstijų, Kanados ir Tarybų Sąjungos.

Londonas. — "Garsioji" Anglijos Scotland Yard's policija sušilus tebeiško žmogaus, kuris slaptai suteikė Dr. Sobleniui migdolų, kuriais jis nusižudė. Anglijoje už padėjimą žmogui nusižudyti baudžiama 14 metų kalėjimu.

Persergsti Vakarus

Berlynas. — Rytinės Vokietijos premjeras Walteris Ulbrichtas pataria Vakarams nesidžiaugti dėl atidėliojimo taikos sutarties su Vokietija. Jis sako: Juo ilgiau lauksite, tuo aukštesnė bus kaina. Jis užtikrina, kad taika turės būti padaryta, ir bus padaryta. Jeigu Vakarai (amerikiečiai, anglai ir francūzai) neprisisidės, tai bus apsieita ir be jų.

Hollywood, Calif. — Richard McKenna gavo iš vienos filmų studijos \$200,000 už jo novelę "The Sand Pebbles." Už tą pačią novelę jis pirmiau laimėjo \$10,000 prizą. Kas stebėtina, tai kad šita novelė yra jo pirmas kūrinys.

ISTEIGĖ MOTERIMS STERILIZUOTI KLINIKĄ

Warrenton, Va. — Čionai jau daugiau kaip metai veikia speciali klinika, kurioje vaikų nenorinčios daugiavaikės motinos gali sterilizuotis. Ir tokių motinų nemažai atsiranda. Už išsterilizavimą motina turi pasimokėti tik \$1.50. Sterilizacija atliekama operacijos pagalba.

PENKI TEISIAMI UŽ NUŽUDYMĄ VAIKO

Liege, Belgija. — Čionai užvesta byla prieš penkis vienos šeimos narius už nužudymą kūdikio. Pasirodo, kad motina Coipel buvo naudojusi migdolų-trankvilaizerį thalidomide ir pagimdė deformuotą mergaitę. Šeima nutarė mergaitę nužudyti. Taip ir padarė. Dabar turi atsakyti teisme.

New Haven, Conn.

LLD 32 kuopos parengimas gerai pavyko, turėjom daug gražių svečių iš visos Connecticut valstijos ir iš New Yorko. Laisvės choras iš Hartfordo sudarė gražią programą vadovė bėje Wilma Hollis, kuri žavėjo svečius pietų laiku melodiskomis lietuvių dainomis. Baigus dainas, pirminkas iššaukė keletą svečių pakalbėti. Buvo vieta kalbėti vienam iš "Laisvės" štabo. Gaila, kad pramiegojo progą, nepribuvo. Nekurie klausė, kame dalykas. Pirminkas neturėjo atsakymo. Verta papeikimo už nepribuvimą.

Pietų programos bėgiu pribuvo ir muzikantai; buvo ir šokėjų.

32 kuopos rengėjai taria didelį aciu visiems, kurie aukojo parengimui. Komisija — J. Kunca, B. Medley—taria aciu gospadinėms, kurios tiek daug darbo įdėjo: Alena Šoliūnas, Eva Rudman, Antosė Šoliūnas; pagalbėjo Barbara Medley, Eva Valley. Ona Silks ir Margaret Valincius. Prie gerimų pataravo Juozas Šoliūnas; pagalbėjo J. Aleksa.

Rengimo komisija gali pasigirti, kad seniai toks saunas parengimas čia buvo.

J. Kunca, B. Medley

Elizabeth, N. J.

ELIZABETHES BUS RODOMI FILMAI IS LIETUVOS

LDS 3-ėios Apskr. komitetas savo posėdyje, laikytame rugsėjo 9 d., nutarė pakviesti Elizabethan brooklynietį Joną Grybą parodyt naujų filmų, gražių vaizdų iš Lietuvos.

Pirm rodysiant filmus 3-ioji Apskritys turės savo konferenciją, o po konferencijos bus rodomi filmai. Vėliau bus plačiau parašyta apie filmus.

Taigi, Elizabeth ir apylinkių lietuviui turės progą pamatyti judamus paveikslus iš savo gimtosios tėvynės. Jonas Grybas sakė, kad turi keletą filmų tik neseniai atsiųstų iš Tar. Lietuvos, kurių šios apylinkės lietuviui dar nėra matę.

Tas įvyks lapkričio 11 d., Liet. klube, 408 Court Street, Elizabethport, N. J.

Sekr.

PRANESIMAS WORCESTER, MASS.

Pranešimas Kaip jau žinome, J. Jaskevičius šią vasarą viešėjo Tarybų Lietuvoje, ir kadangi Jaskevičius yra LLD 11 kuopos ir LDS 57 kuopos protokolų sekretorius, tai abi kuopos bendrai rengia sutikimų banketą grįžusiam iš Tarybų Lietuvos. Bankietas įvyks Olympia Parke pietų laiku, 1 val. Bus duodama skanaus valgiai už prieinamą kainą, o papietavus J. Jaskevičius duos platų pranešimą, ką matė ir girdėjo Tarybų Lietuvoje. Visus kviečiame skaittingai dalyvauti. Rengėjas Dada nepažymėta—Adm. Worcesterietis rengiasi važiuoti į Lawrence spalia 7 d., kur yra rengiamas pobūvis spaudos naudai Maple Parke D. J. (75-76)

CHESTER, PA. ALDLD 6-tos Apskritys konferencija įvyks Spalio-October 14 d., prasidės 12 val., V. L. Paselpinio Klubu svetainėje, 339 E. 4th St., Chester, Pa.

Prašome apskrities kuopų išrinkti delegatus, pasirūpinkime, kad konferencija būtų skaitlinga delegatais, ir prašome delegatus susirinkti paskirtu laiku. ALDLD 6 Apskr. Vald. (74-75)

PHILADELPHIA, PA.

HELP WANTED—FEMALE

FEMALE—MOTERISKES Operatorės siuvamųjų mašinu, viena adata, Merrow ar Binders. Nepatyrusias išmokinsim tinkamas aplykantes. Nuolatinis darbas, gera mokeskis pas patogiai įsisteigusį tekstilinių produktų gamintoją. — Kreipkitės: The Irones Co., A & Clearfield Sts., 1-mas aukštas, Philadelphia, Pa. (74-77)

DORCHESTER, MASS.
LIODNAS PRISIMINIMAS
Antano Kavoliūno
Rugsėjo 15 d., 1962 m., sukanka vieneri metai kai mirė mūsų mylimas tėvelis Antanas Kavoliūnas, palikdamas mus giliame liūdesyje.
Lai būna jam amžina ramybė.
Duktė Julė
Sūnus Viktoras

VAJUS GAVIMUI "LAISVĖ" NAUJŲ SKAITYTOJŲ

\$1.00 Nuolaida Prenumeratos
Naujai Užsisakantiems "Laisvė"

Prašome vartininkų darbuotis gavimui kuodaugiausia naujų skaitytojų

Užsakykite "Laisvė" Savo Giminėms Ar Dragams Į Lietuvą. Jie Bus Jums Dėkingi Už Tą Dovaną.

Į Lietuvą naujiesiems skaitytojams nėra nuolaidos, nes brangiai kainuoja ten pasiuntimas laikraščio

Su 1-ma diena spafo pradėdame savo didįjį darbą gavimui "Laisvė" naujų skaitytojų ir atnaujinimui išibaigusių prenumeratų. Taipgi turime rūpintis parengimais ir aukomis sukelti "Laisvė" tinkamo biudžeto 1963 metams.

Kviečiame į Talką

Kviečiame į talką visus buvusius vartininkus ir labai laukiame naujų vartininkų. Gerai susiorganizuokime šiam darbiui ir veikime su pirmą vėjaus dieną. Rūpinkimės aplankyti kuo daugiausia namų vėjaus reikalui ir kalbinti žmones užsisakyti "Laisvė."

PINIGINĖS DOVANOS KONTESTANTAMS

Yra paskirta 10 dovanų pinigais, padalyta sekamai:
1-ma \$50, 2-ra \$40, 3-čia \$35, 4-ta \$30, 5-ta \$25, 6-ta \$20, 7-ta \$15, 8-ta \$12, 9-ta \$10, 10-ta \$5

Prašome tuojau stoti į vajų ir darbuotis, kad gavus vieną iš aukščiau nurodytų dovanų. Contestantams kreditavimo metodai toki kaip buvo pirmesniuose vajuose: už naujus skaitytojus 1 punktą nuo 5 centų, už atnaujintą prenumeratą 1 punktą nuo 25c. Už aukas arba pelnus nuo parengimų 1 punktą nuo 50c. Dėl pilnesnių informacijų rašykite "Laisvės" administracijai.

\$5,000 FONDAS BUDŽETO UŽTIKRINIMUI

Apart jeigu už prenumeratą ir skelbimus turime ieškoti kitokių šaltinių budžeto sukėlimui.

PARENGIMAI BIUDŽETO SUKĖLIMUI

Prašome kolonijų veikėjus tuojau ruošti pramogas biudžeto sukėlimui. Nes nuo biudžeto sukėlimo priklausys "Laisvės" egzistencija. Todėl rūpinkimės, kad aukomis ir pelnais nuo parengimų sukeltume tinkamą budžetą 1963 metams.

VAJAUS LAIKAS 3 MĖNESIAI

Vajus prasideda spalio 1-mą dieną ir eis iki gruodžio 31 dienos, 1962. Rūpinkimės, kad gautume kuo daugiausia naujų skaitytojų, ir darbuokimės, kad atnaujintume visas išsibaigusias prenumeratas.

"LAISVĖS" KAINOS AMERIKOJE IR UŽSIENIUOSE:

Amerikoje \$9.00 metams, \$5.00 pusei metų
Kanadoje \$10.00 metams, \$5.50 pusei metų
Pietų Amerikoje \$10.00 metams, \$5.50 pusei metų
Lietuvoje \$12.00 metams, \$6.50 pusei metų
Kitur užsieniuose \$12.00 metams, \$6.50 pusei metų

Visais vėjaus reikalais rašykite:
Laisvė
102-02 Liberty Ave., Ozone Park 17, N. Y.

5 p.—Laisvė (Liberty)—Antr., rugsėjo (Sept.) 18, 1962

KRISLAI

(Tąsa iš 1-jo pusl.)

veiksmiškai paliečia Jungtinių Valstijų santykius su Kuba — ir kas liečia laivus — su kitomis šalimis. Jei Jungtinių Valstijų valdžia nori padaryti galą šioms pavojingoms avantiūroms, ji tikrai gali tai padaryti, įsakydama atsakomiesiems Kubos pabėgėliams vadams liautis jomis užsiiminėti. Ir tai turėtų būti padaryta viešai!

Šimto procentų remtinas "Timeso" pasisakymas. Jį užgars kiekvienas su sveiku protu dar neatsisveikęs amerikietis.

Kas pasidarė su mūsų lietuviškais klerikais? Jie visiškai nebesiūpina demonstruoja savo troškimą nekaltai žmonių krauju.

Štai rugsėjo 11 d. Chicago mariojų organo "Draugo" redaktorių vedamajame (editoriale) net apsiropojuose šaukia: "Juo ilgiau bus laukiama, juo sunkesnis bus invazija..."

Vadinasi, karas turi būti pradėtas tuojau! Kraujas amerikiečių ir kubiečių turi prasidėti lietus tuojau! Mat, tute, koks pasiūtęs to laikraščio redaktorius.

Tarybų Sąjungos vyriausybės pareiškimas dėl provokacijų prieš Kubą vertas amerikiečių rimčiausio dėmesio. Laikas dabar apsigalvoti, kol raketos dar neraižo oro, kol atominės bombos dar negriauna miestų ir miestelių.

Tarybų vyriausybės patarimas mūsų vyriausybei atsteigti su Kuba diplomatinis ir prekybinis ryšius yra draugiškas, rimtas patarimas. Ji turėtų paremti kitas šalis, kurios stoji už taiką, kurios nenori karo.

Maskva. — Tapo pilnai reabilituotas generolas A. A. Brusilovas.

Lietuviškos naujienos

Rašo A. ZIENIUS

Dar tik pusiauakelė į laisvę

Bet čia pat D. Šniukas pažymi, kad socializmas šiandieninėje formoje dar tik pusiauakelė į tikrąją laisvę. Kas yra tikroji laisvė? — jis klausia. "Laisvė — tai yra stichijos nugalėjimas. Mes nesame laisvi nuo gamtos ir visuomenės dėsnių, bet, pažindami juos, galime pakreipti pageidaujama linkme. Laisvė ir yra šių dėsnių tikslingiausias išnaudojimas visos visuomenės labui. ... Laisvė — tai atskiro žmogaus ir visuomenės harmonija. Vadovaujamas šūkiu — "Žmogus žmogui — ne vilkas bet brolis." Individas bus laisvas ir laimingas tik tada, kada bus laisva ir laiminga visuomenė. Laisva visuomenė — laisvų individų suma. Ir juo daugiau žmonių dalyvauja valstybiname ir visuomeniniame valdyme — tuo turime didesnę teisę sakyti: mūsų visuomenėje šeiminiškai — laisva masių iniciatyva, vadovaujama ir nukreipiama partijos,"

"Laisvė — tai lygių, sąžiningų darbininkų visuomenė. Nėra ten laisvės, kur žmonės dalinasi į išrinktuosius ir paprastuosius. ... Visi bus laisvi laisvoje visuomenėje."

Kuriame laisvę — didžią laisvę ir sąmoningų žmonių organizuotą darbo žmonių visuomenę, savivaldančią, kur darbas visuomeni tampa pirmuoju gyvenimo poreikiu ir įsisąmoninimo

Svarbūs, skubūs darbai stovi prieš pažangiečių akis

Praėjusį ketvirtadienį, rugsėjo 13 d., Niujorke įvyko pažangiosios spaudos redaktorių ir veikėjų susirinkimas, kuriame buvo iškelta visa eilė labai svarbių reikalų, stovinių prieš pažangiečių akis. Suminėtinai sekami:

1. Spalio 4 d. Appeals Court, Washington, bus svarstomas "registravimo" klausimas trijų organizacijų, valdžios (einant McCarrano įstatymu) pavadintų "subversyviomis." Jomis yra: Amerikinis komitetas sveturių gimimui, Amerikos Tarybų Sąjungos draugiškiems ryšiams draugija, taipgi Ispanų karo veteranų organizacija.

Niujorkiečiai tą dieną į teismą vyks automobiliais; kurie norės iš pašaliečių, taipgi galės vykti, kiek vieta leis; kelionė į abi puses bus apie \$5.

Šis ežimas į teismą, gyvenimas JAV žmonių laisvės, be abejonės, nemaža kaštus, bet organizacijos yra apsirūžusios gintis ir kartu ginti kitus iki paskutinio!

2. Spalio 12 d. Astor viešbutyje, Niujorke, įvyks vakariniū banketas pagerbimui įžymiosios amerikietės, kovotojos už žmonių laisvę — profesorės Louise Pettibone Smith. Jai, mat, sukanka 75 metai. Ši nenuilstanti veikėja užsitarnavo didžiausios pagarbos iš visų dorų žmonių. Banketas ruošiamas didele skale, didžiojo Astor viešbučio salėje, kur telpa apie 1,000 žmonių. Įėjimas į banketą — \$7.50 asmeniui.

Vietas reikia užsisakyti iš anksto. Ir čia labai svar-

bu Niujorko ir apylinkės lietuviams: jie taip pat gali ir privalo dalyvauti šiame bankete, pagerbiant šią kviesią asmenybę kaip profesorę Smith.

Lietuviai turėtų, kurie norėtų, gauti "savo status," kur visi kartu sėdėtų banketo metu. Bet, kaip sakiau, reikia iš anksto status užsisakyti.

Bankete, beje, bus pagerbtas ir advokato Dr. Royal France prisiminimas; Dr. France neseniai mirė, bet uoliai darbuojasi jo našle. Dr. France per ilgus metus gynė teismuose, spaudoje ir mitinguose puolamus, reakcijos persekijuojamus amerikiečius. Už tai ji žmonės gerbia ir gerbs.

Bus išleistas specialus, banketo proga, žurnalas, kuriame jau dabar gali užsisakyti vietą, kas nori, pasveikinti profesorę Pettibone Smith, arba išreikšti pagarbą mirusiajam France. Kaina už puslapį — \$100, už pusę — \$50, už ketvirtadalį — 25,00, ir tt.

Banketo ir žurnalo reikalais reikia kreiptis šiuo adresu: Louise Pettibone Smith Birthday Tribute, Room 405, 49 E. 21st St., New York 10, N. Y. Tel. OR 4-5058.

3. Savo atsilankymu į šį banketą kiekvienas prisidės, beje, ne tik prie pagerbimo įžymiosios amerikietės ir mirusiojo amerikiečio, o ir prie padengimo lėšų, kurios reikalingos kovai prieš pražūtingą McCarrano aktą, kovai už Amerikos žmonių laisvę.

I šiuos reikalus kreipti dėmesį visų mūsų pažangiu, galvojančių žmonių.

Trečiadienį Moterų klubo mitingas

Šis — paskutinis priminimas visoms moterims dalyvauti šį trečiadienį Lietuvių Moterų Apšvietos Klubo mitinge — tai yra rugsėjo 19 d. 7:30 val. vakare, Laisvės name.

Išgirsim Veros Bunkienės ištartus įspūdžius lankant Lietuvą praėjusį mėnesį. Galėsime su ja asmeniškai pasikalbėti — paklausti kaip gyvena mūsų broliai sesės Lietuvoje.

Po mitingo turėsime vakarėlių.

Atlankius ligone

Praėjusią savaitę atlankiusi sergančią Jenie Bondži brooklynietę Adelę Rainienę sako, kad ligonę rado geroje nuotaikoje. Tačiau dar nežinojo, kada ją leis į namus grįžti — jos gydymas tebesą tyrimo stadijoje. Ligoninėje jį jau būna apie dešimtą savaitę.

Lankytojai paklausus, dėl ko taip ilgai nebuvo pranešta "Laisvėje", visuomet kukli Jennie atsakė: "Norėčiau draugų trukdyti, visi turi darbų ir reikalų". Tačiau gavus atvirukų-laiškų vis girdomu ir atlinkytam būti malonu.

Bondži randasi Memoriai Hospital (James Ewing) Bldg., 1st Ave., tarpė E. 67th ir 68th Sts., New York, N. Y.

Randasi 9-me aukšte. Lankymo valandos 4—7.

Sugrįžome smagūs ir pilnai pasitenkinę

Praėjusį sekmadienį viešnagė pas mūsų geruosius laisviečius Ciurlius Pattenburg N. J., buvo labai gera ir sėkminga. Pirmą kartą pas svečius Ciurlius man teko užkliuti. Ju "farma" nepaprastai įspūdinga. O jau tų obuolių ir obuolių!

Džiugu, kad sueiga buvo gana skaitlinga. Ypač šiuo kartu puikiai pasirodė laisviečiai iš Didžiojo Niujorko. Aš manau, kad juos iš didmiesčio į laukus išviliojo nepaprastai gražus oras. Bet svečių buvo ir iš kitų tolimų kolonijų. Pav., net nustebug viešnagei sutikęs mieluosius draugus Vaicekaskas irš Binghamton, N. Y. Buvo svečių ir iš Readingo, iš Philadelphiajos. Gaila, kad eastoniečiai turėjo savo sueigėlę, tai jų čionai, apart vieno ar poros, nesimatė.

Gerai apžiūrėję Ciurlių ūkį ir "prisišienavę" obuolius, sėdoms prie stalų. Vajė, niekados nebuvo matęs tiek patiekalų. Suskaičiavau net keturių rūšių mėsas ir penkių ar šešių rūšių pyragus ir keikus! Tai ir valgėme. Sugrįžęs namo apie vakarienę nel galvoti nebe galvojau. Ilga atmintis ir didelė padėka gspadinėms. Daugiausia, žinoma, dirbo ir rūpesčio idėjo pati Ciurlienė.

Sugrįžome namo labai pasitenkinę, kad parėmėme gražiems tikslams suruoštą sueigą. Neabejojau, jog jei sveiki sulauksime, ir kita vasara, kai obuoliai bus vėl prinokę, pasipiršime draugams Ciurliams ir svečiams, žinoma, jeigu jie nesijaus, kad mes juos nuskriaudėme, nurašydami jų obuolius ir nutrempdami jų pievą.

Daug lietaus

Bendrą jų nuotaiką gadinano tai, kad praėjusią vasarą Lietuvoje buvo per daug lietaus: lijo ir lijo; saulėtų, giedrių dienų nedaug tematė. Dėlius buvo geras, bet sunku žmonėms jį sumti. Ten, kur žemė derlinga — juodžemis su moliu, — ne tik mašinų nebuvo galima naudoti, bet ir su arkliais sunku — jie klumpo į žemę; tik Dzūkijoje, kur žemė smėlinga, tuo atžvilgiu lengviau.

George Shimaitis rašo iš ligoninės

George (Jurgis) Šimaitis rašo iš Broektono ligoninės, Broekton, Mass., kad jis ten esąs jau dvidešimt dienų, jo sveikata taisyti, bet dar nebuvo operuotas. Jis, sako, gausnės iš draugų laiškelių su linkėjimais pasveikti; vietos draugai ir draugės jį lanko.

Gauna laikraščius, skaito ir aiškina ligoninams, kas rašoma. Viena slaugė, Lorraine Monteiro, labai domisi jo sveikata ir laikraščiais, kuriuos jis gauna ir skaito.

Geo Shimaitis

Broekton Hospital
Broekton, Mass.

Nauji filmai iš Lietuvos

Šiomis dienomis gauti iš Lietuvos filmai bus rodomi šeštadienį, rugsėjo 29, Liet. Kult. centre, 102 St. ir Liberty Ave., Ozono Park, N. Y. Pradžią 7 val. vakare.

Prašome gerų filmų mėltojus pasižymėti šią dieną, kad juos pamatyti. Taipgi ir kitiems priminkite apie šią puikią progą.

Filmus rodys Jonas Grybas.

Atostogauja

Laisvietis D. M. Solomskas jau antra savaitė kai atostogauja. Linkime jam gerai pailsėti, o pailsėjus, vėl stoti darban.

Pasitikome ir išleidome grįžusius namo turistus

Praėjusio ketvirtadienio vakarą grįžo iš Lietuvos 5 mūsų turistai, praleidę ten gerą mėnesį. Prašėme, kad jie visi penki pasilikėtų vienai dienai Niujorke, kad susitikytų su niujorkiečiais, kad papasakotų jiems, ką matė ir girdėjo mūsų gimtojų žemėj. Ir jie sutiko tai padaryti.

Penktadienio vakarą "Laisvės" salėje, Ozono Parke, turėjome vakarienę, į kurią susirinko nemažas skaičius lietuvių. Buvo čia ir svečiai turistai.

Neilgus pranešimus darė: Worcesterietis J. Jaskevičius, niujorkietė V. Bunkienė, na, ir trys čekagietės — R. Samulionienė, K. Rimkienė (Abekienė) ir J. Marazienė.

Kadangi vieno kito pranešimai lietė tūlas tas pačias aplankytas vietas bei įstaigas, tai čia baahdytu paduoti bendrą vaizdą, kokį jie nupiešė savo kalbomis.

Dviem mašinom važinėjo po visą Lietuvą; aplankė didžiuosius miestus, daug miestelių; lankėsi kaimuose-kolūkiuose. Visi laisvai aplankė savo gimines, su jais šnekėjosi, vaišinosi. Kalbėjosi su daugeliu žmonių: su kolūkiečiais, su darbininkais, su studentais ir su valdžios — žemesniais ir aukštesniais tarnautojais bei pareigūnais.

Daug lietaus

Bendrą jų nuotaiką gadinano tai, kad praėjusią vasarą Lietuvoje buvo per daug lietaus: lijo ir lijo; saulėtų, giedrių dienų nedaug tematė. Dėlius buvo geras, bet sunku žmonėms jį sumti. Ten, kur žemė derlinga — juodžemis su moliu, — ne tik mašinų nebuvo galima naudoti, bet ir su arkliais sunku — jie klumpo į žemę; tik Dzūkijoje, kur žemė smėlinga, tuo atžvilgiu lengviau.

Brooklyn, N. Y.

Turėkite mintyje, kad "Laisvės" koncertas įvyks sekmadienį, lapkričio 4 d., Schwaben Hall, 474 Knickerbocker Ave. Pradžią 3-čia val. popiet.

Įspūdingą programą atliks menininkai iš toli. Bus labai turininga ir nepaprastai įdomi programa. Greit paduosime "Laisvėje" išties programą.

"Laisvės" Adm.

nes, o duos jos ir kitoms kaimyninėms respublikoms. O kai elektra pasieks kiekvieną kolūkiečio ir darbininko butą — koks bus gyvenimas! Lietuvai jau ateina dujos, natūralus gamzas.

Lietuvos sostinė Vilnius daro nepaprastą įspūdį: miestas skęsta gėlėse ir medžiuose; visur pavyzdinga švara ir tvarka. Žmonės gražiai apsirengę.

Turistai buvo apsisotę "Neringos" viešbutyje; jie susitikdavo su žurnalistais; juos aplankė ir buvęs amerikietis Jonas Kaškaitis, šiuo metu gyvenąs Vilniuje.

Nors vasara buvo labai Lietingą, bet dėl to Lietuvos žmonės nebadaus; jei reikės, padės kitos respublikos, sakė pranešėjai.

Turistai parvežė JAV pažangiesiems lietuviams glėbius sveikinimų nuo visų Lietuvos žmonių.

Šie sakė, kad Lietuvos žmonės trokšta taikos, ir prašė, kad ir Amerikos žmonės įsijungtų į didesnę kovą už taiką.

Vakarui pirmininkavo V. J. Venckūnas.

Beje, V. Bunkienė perskaitė labai įdomų poeto Justino Marcinkevičiaus eilėraštį, parašytą atsisveikinimo su turistais proga.

Mūsų vakarieniėje dalyvaavo ir svečias Lapinskas, atvykęs iš Los Angeles, Cal. Jaukus buvo vakaras, nors oras tą dieną buvo labai šiltas ir drėgnas. Bet niujorkiečiams tai ne naujiena.

Tą patį vakarą J. Jaskevičius išvyko į Worcesterį, o ant rytojaus čekagietės lektuvu išlėkė į Čikagą.

J. Jaskevičius, beje, sakė: —Spalio 7 d. Lawrence, Mass., vyks promoga mūsų spaudos naudai; būtina! vyksiu ten.

Dabar mūsų turistai dalinsis — gyvu žodžiu ir per spaudą — savo įgytais Lietuvoje įspūdziais su kitais JAV lietuviams.

Sėkmės jiems! Ns

Keliauk per Cosmos

LABIAUSIA PATYRĖS GRUPĖMIS IR PAVIENĖMIS KELIONĖMIS
į LIETUVĄ ir
Kitas Sovietų Sąjungos Dalls Nauja — dabar Keliauk į Mongoliją

PER COSMOS
Aplankyk Savo Gimines Visose SOVIETU SĄJUNGOS DALYSE
COSMOS

Padės Jums Atsiminti Gimines iš SOVIETU SĄJUNGOS IR RYTU EUROPOS
Visų informacijų prašykite raštu ar skambinkite
Cosmos Travel Bureau
ŠVENTĖMS

Skubus Garantuotas Persiuntimas Dovanų Siūntinių
Visas Tarybų Sąjungos Dalls per COSMOS PARCELS
45 W. 45th St. Tel. CI 5-7905

6 p.—Laisvė (Liberty)—Antr., rugsėjo (Sept.) 18, 1962

FILMAI

Cleo from 5 to 7

Jauna ir graži Paryžiaus kavininkė, vardu Cleopatra, kuri lengvai leidžia laiką ir gyvena paviršutiniai be jokių tikslų, pasijunta sveikatiniai silpna ir nueina ligoninėn patikrinti savo sveikatą, turėdama mintyje, kad gal jina serga vežiu.

Po daktaro peržiūrėjimo, reikia palaukti porą valandų, kad sužinoti egzaminų rezultata. Šios dvi valandos ir vaizduojamos šiame filme.

Ji pradeda blaškytis po visą Paryžių. Pirmiausia nueina pas burtininkę, kad sužinotų ką nors apie savo likimą. Iš ten išėjus, ji eina gatvėmis be tikslo. Staiga pamačius moterų kepurijų krautuve, ji užsuka ten pasižiūrėti įvairių stilių kepurijų. Išėjus iš ten, ji užėina į keletą kavinų ir vėliau pasuka į parką, kur susitinka kareivį, tik ką sugrįžusį atostogoms. Juodu susidraugaua ir pasilieka gana artimai. Sugrįžta abudu atgal į ligoninę sužinoti apie jos sveikatą.

Pasirodo, kad egzaminų rezultatai labai teigiami ir nėra reikalo jai daugiau rūpintis. Taip ir baigiasi filmas, kuriame parodoma šios dainininkės praleistas kiekvienas momentas tarp penktos ir septintos valandų.

Filme koncentruotasi parodyti daugiau Paryžiaus vaizdų, nei Cleopatra susirūpinimą savo sveikata, tačiau tai dar nepateisina artistės Corinne Marchand silpną vaidybą ir šaltą be jokios ekspresijos charakterį. Fotografijos technika gana gera.

Filmas nuobodus ir paviršutinis. Neparodo žiūrovui žmogaus vidurinį neramumą, kuomet jam greisia mirtina liga.

"Cleo from 5 to 7" dabar rodoma "Cinema II," 3 Ave. ir 60 St., N. Y.

Dar vienas ir paskutinis išvažiavimas į miškų

Trečiadienį laikėme LLD 185 kuopos susirinkimą. Tai buvo vienas iš geriausių susirinkimų. Komitetas pranešė, kad išvažiavimas į pajūrį pietauti labai gražiai pavyko, buvo skaitlingas ir linksmas.

Kalbėta, ką daryti, kaip užbaigti šią vasaros sezoną. Argi taip ir lauksime rankas susidėję rudens ir šaltesnių orų? Tai būtų nusuderinama su mūsų kuopos veiklę "neramiu" būdu. Tuo supratimu vadovaudamiesi, n u t a r ė m suruošti dar vieni išvyką į miškų. Tai irgi bus skalės pietūs su visokiais prašmatniais pridėkais. Įvyks spalio 7 d., sekmadienį.

Tik norintiesiems su mumis važiuoti ir pietauti reikia iš anksto užsiregistruoti pas Joną Grybą, K. Briedį, V. Venckūną ir kitus kuopos veikėjus. Tatai padarykite. Rep.

PRANEŠIMAS

SUSIRINKIMAS
LLD 1-mos kuopos susirinkimas įvyks rugsėjo 21-mą, 7:30 val. vakaro. "Laisvės" salėje. Svarstysime ateinančio sezono veiklą ir kitus reikalus. Visi nariai dalyvaukite. Valdyba,

(74-75)